

AZƏRBAYCAN AŞIQLAR BİRLİYİ

GÜNÜMÜZÜN USTAD AŞIQLARI

HAŞİM QUBALI

Bakı – 2016

Məsləhətçi:

Məhərrəm QASIMLI

Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin sədri,
Əməkdar Elm Xadimi, professor

Nəşrə hazırlayanlar:

Musa NƏBİOĞLU

Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin katibi,
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi

Tariyel QƏNİ

Filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

Günümüzün ustad aşıqları: Haşım Qubalı. Bakı, “Elm
və Təhsil” nəşriyyatı, 96 səh. (+4 səh. şəkil)

*Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin yeni layihəsi
“Günümüzün ustad aşıqları” seriyasından nəşr olunan bu
kitabda dövrümüzün tanınmış ustad aşığı, özünəməxsus
dəst-xətti ilə seçilən Əməkdar Mədəniyyət İşçisi Haşım
Qubalının (Balasıyevin) həyat və yaradıcılığı haqda qısa
oçerk, respublikamızın görkəmli elm və sənət adamlarının
onun haqqında söylədikləri dəyərli fikirlər və yaradıcı-
lığından nümunələr yer alıb.*

4702000000 Грифли няшр
N – 098 – 2009

©Azərbaycan Aşıqlar Birliyi, 2016

QUBANIN DAĞ ÜRƏKLİ AŞIĞI

Dərbənd-Quba bölgəsi tarixən Azərbaycan aşıqlığının ən həssas istiqamətlərindən biri olub. Bu bölgənin sənət həyatının qaynağı bir çox dastanlarımızda yer alıb, xüsusən “Abbas və Gülgəz” və “Xəstə Qasım” dastanlarında bu bölgənin hansı səviyyədə saz-söz ucalığını təmsil etdiyi barədə əlimizdə dolğun məlumatlar var. Çox təssüflər olsun ki, Dərbənd-Quba bölgəsinin aşıqlığı bu tarixi statusu bu gün həmin səviyyədə qoruya bilmir. Bununla belə, aşıq Haşım Qubalı kimi istedadlı bir sənətkarın həmin bölgəni ləyaqətlə təmsil etməsi bizlərə xeyli dərəcədə ümid verir.

Aşıq Haşım Qubalının yaradıcılığı bir neçə istiqamətdən diqqətçəkicidir. Birincisi, o, Dərbənd-Quba aşıqlıq ənənəsini ləyaqətlə davam etdirir, yaşadır. “Yetim Aydın”, “Adıgözəl”, “Bikəs”, “Seydi” kimi unudulmuş dastanlar məhz bu sənətkarın sinəsində bu gün yaşayır. O, çox unikal materiallar təqdim eləyir həmin dastanları söylədiyi zaman. İkinci istiqamət həmin bölgənin, yəni Quba-Dərbənd regionunun aşıq havalarını oxu biçimlərində özündə məharətlə yaşatmasıdır. Diqqət eləsək görürük ki, “Dərbəndi”, “Quba gözəlləməsi”, “Quba Kərəmi” və bu sıradan olan xeyli havalər var ki, bunlar aşıq Haşımın sinəsində yaşayır. Məsələn, “Osmanlı divanisi”, bizim bildiyimiz ənənəvi “Ayaq divanı” “Meydan divanisi” havsından xeyli dərəcədə fərqlidir və hərbi marş üslubundadır. Bu havalər da aşıq Haşımın repertuarında qorunur və demək olar ki, Azərbaycandakı ən nadir saz havalərindən biri kimi yaşayır. Ümumiyyətlə, aşıq Haşımın repertuarında onlarla qədim havalər var ki, digər aşıq mühitlərində o qədər də nəzərə çarpmır.

Bir məsələ də aşıq Haşımın özünün ifaçılıq keyfiyyətidir. O, yaşı yetmiş keçməsinə baxmayaraq, cavanlıqdan bəri onda müşahidə etdiyimiz şakraq oxuma tərzini çox ustalıqla qoruyub saxlayır. Onun oxu tərzində gözəlləmə ruhu, qəhrəmanlıq ruhu aydın şəkildə görünür. Yaxşı diksiyası və dastançılıq keyfiyyəti,

oxu manerası var, Şirvan aşığılıq ənənəsinə uyğun olaraq rəqs, xoreoqrafik cizgilərini də çox məharətlə daşıyan bir sənətkardır.

Aşıq Haşım klassik aşığılığa məxsus bütün keyfiyyətləri özündə qoruyub yaşadır. Onun gözəl ifaçılıq qabiliyyəti var. Sazla özünü müşayiət eləmək bacarığı çox yüksək səviyyədədir. Onda olan dastançılıq, dastan söyləmək keyfiyyəti bu gün çox nadir aşığılarda qalıb. Dastanları canlı, diri və dinamik şikildə çatdırmaqla özünün yaradıcı keyfiyyəti ilə də diqqəti çəir.

Aşıq Haşım bir çox dastanlar yaradıb, eyni zamanda gözəl şeirlər müəllifidir. Onun bir neçə şeirlər kitabı nəşr olunub, şeirləri Şirvan aşığılarının və özünün davamçılarının dilində əzbərdi, oxucular bu kitablardan böyük bədii-estetik zövq alırlar.

Dağıstanda Azərbaycan aşığılığının təbliğ olunmasında da Aşıq Haşımın böyük rolu var. Bu gün Dağıstan bölgəsində tək cə Azərbaycan dilli yox, eyni zamanda ləzgi dilli, avar dilli xeyli sayda aşığılar var ki, onlar aşığı Haşım Qubalının ifa tərzini, onun şeirlərini və bildiyi havaları, bir sözlə, aşığılıq keyfiyyətini uğurla davam etdirirlər.

2016-cı ildə ölkə başçısının sərəncamı ilə ona “Əməkdar Mədəniyyət İşçisi” fəxri adı verilib. Bu adı o, özünün sənət meyyarları, sənət keyfiyyətləri və ləyaqətli ifaçılıq qabiliyyəti ilə halal şəkildə qazanıbdır.

Aşıq Haşım sadə, zəhmətkeş və ürəyiaçığı bir insandır. Onun təbiətindəki istilik, səmimiyyət həmişə çevrəsindəkilərin diqqətini çəkir. Bu yaşında da yenə söz-sənət meydanında özünün həmişəki şaqraq təravətini, meydangir təbiətini qoruyub saxlayır. Arzu edirəm ki, bundan sonra da uzun illər bu gözəl sənətkarlıq keyfillətləri onunla bir yerdə olsun.

Məhərrəm QASIMLI
Azərbaycan Aşığılar Birliyinin sədri,
Əməkdar Elm Xadimi, professor.

ELM VƏ SƏNƏT ADAMLARI **AŞIQ HAŞIM QUBALI HAQQINDA**

AŞIQ HAŞIM HƏM DƏ SAZ ŞAİRİDİR

Müasir Şirvanın yaradıcı aşıqlarından söz düşəndə mən Aşiq Xanmusa, Aşiq Yanvar, Aşiq Haşım, Aşiq Niyazinin adını hörmətlə çəkirəm. Aşiq Haşımı mən “Sarıtel” verilişindən tanıyıram. Meydangir, hazırcavab, bədahətən şeir deyə bilən ustad sənətkardır. Şirvan dastanlarını kamil bilir. Ustad, mənim dostum olmuş Aşiq Baratdan yaxşı dərs alıb, Şirvanın klassik aşıqları haqqında dərin biliyə malikdir. Ustadından nə qədər əxz etmişsə, Aşiq Mirzə Bilalın şeirlərinin çoxusunu bildiyi kimi, Dədə Bilalın repertuarına da bələddir.

Aşiq Haşımın Quba şəhərində keçirilən 70 illik yubileyində yaxından iştirak etmişəm. Orada çıxış edəndə vaxtilə mənə həsr etdiyi şeirə görə ustada minnətdarlıq etdim. Məni tutan bir bəndi təqdim etdim:

*“Müxəmməs”, “Müstəzad”, “Təcnis” imizsən,
Sənət bir dəryadır, sən bir gəmisən,
Ustadsan, qardaşsan, dostsan, əmisən,
Üz tutub nə zaman gəlsən, ay Elxan.*

Elxan MƏMMƏDLİ,
filologiya üzrə fəlsəfə doktoru,
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi.

GƏNCLİK TƏRAVƏTİNİ QORUYUB SAXLAYAN AŞIQ

Aşiq Haşım Səftər oğlu 1946-cı il oktyabrın 7-də Quba rayonunun Rəncdar kəndində anadan olub. İlk təhsilini kəndlərindəki ibtidai məktəbdə alıb, 1957-ci ildən isə Rəncdar kəndindən səkkiz kilometr aralıqda yerləşən Xaltan kənd yeddi-illik məktəbində təhsilini davam etdirib. Bu illərdə o, kənddə yaşayan Aşiq Əşrəfə yaxın olub. Aşiq Əşrəf dastanların çoxunu əzbər bildiyi kimi, saz havalarına da dərinlən bələd idi. Özü də yaradıcı sənətkar idi. Haşım aşiq sənətinin sirlərini ilk dəfə ondan öyrənib.

1959-cu ildə Xaltan kənd yeddiillik məktəbini bitirən Haşım Balasıyev 1960-cı ildə Qonaqkənd orta məktəbinə daxil olur və burada oxuduğu illərdə aşiq sənətinə daha çox meyl edib. 1964-cü ildə orta məktəbi bitirib, sonra isə Pedaqoji texnikumunda təhsil alıb.

Şamaxı mühiti onun dünyagörüşündə böyük rol oynayır. Burada Şamaxı aşıqları, xanəndələri – Sənəmoğlu Murad, Ağapaşa, Ağakərim və b. ilə yaxından tanış olur. Aşığın özünün dediyi kimi, “əsl sənət-söz ocağı Şamaxı mənə güc-qüvvət verdi, ulu sənəti bir daha sevdirdi...”

İlk əvvəl ustad sənətkar Aşiq Baratla tanış olur, ondan ulu sənətin sirlərini öyrənməyə başlayır. Texnikumda oxuduğu illərdə Aşiq Baratdan dərslər almaqla yanaşı, Şamaxının digər ustad sənətkarları – Məmmədəğa, Şərbət, Hacalı, Şamlı Xanmusa, Şərbət, Ağalar, eləcə də Kürdəmirli Aşiq Şakir, Aşiq Əhməd, Aşiq Pirməmməd və başqaları ilə də tez-tez görüşüb, onlardan da bəhrələnir.

Aşiq Haşım 1965-ci ildə Şamaxı Pedaqoji texnikumu bitirib müəllimlik sənətinə yiyələnib, 1969-cu ildən isə sərbəst aşiq kimi məclislər aparmağa başlayıb. O gündən bu vaxtadək Azərbaycanın bir çox bölgələrində neçə-neçə toylar, məclislər yola verib, müxtəlif dövlət tədbirlərində də yaxından iştirak edib.

Aşıq Haşım həm də yaradıcı sənətkardır. Aşıq şeirinin bütün şəkillərində şeir yazıb, bir neçə kitabı işıq üzü görüb.

Aşıq Haşım çox maraqlı sənətkar taleyi olan ustad aşıqdır. Arxada qoyduğu 70 ildə özündən əvvəlki ustadlara, sazımıza layiq olan bir ömür yaşayıb, kamil ustadlardan dərs alaraq Azərbaycanda adı həmişə hörmətlə çəkilən aşıqlar sırasında dayanıb. Gənclik təravətini, səliqə-səhmanını qoruya-qoruya püxtələşib müdrikləşən Haşım Qubalının keçdiyi həyat və yaradıcılıq yolu bu gün sənətə gəlmək istəyən cavanlara örnəkdir.

Bir sənətkar kimi həm də ona görə xoşbəxtdir ki, fəaliyyətinin mühüm hissəsi Azərbaycanın müstəqilliyi dövrünə təsadüf edib və bu gün ozan-aşıq sənətinin dünya mədəniyyətinin incilərindən biri kimi YUNESKO-nun siyahısına daxil edildiyi, sazımızın səsinin Azərbaycanın hüdudlarını aşaraq Avropanın ən möhtəşəm saraylarından gəldiyi bir vaxtda yaşayıb yaradır.

Sənətə xidmətləri ona xalq məhəbbəti qazandırmaqla yanaşı, dövlətimiz tərəfindən də yüksək qiymətləndirilib, nüxtəlif tədbirlərdəki çıxışlarınıza görə dəfələrlə fəxri fərmanlara və diplomlara layiq görülüb, 2015-ci ildə Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin “Fəxri mədəniyyət işçisi” döş nişanı ilə təltif olunub. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 15 iyul 2016-cı il tarixli sərəncamı ilə “Əməkdar Mədəniyyət İşçisi” fəxri adına layiq görülməsi isə aşıq sənətinə, bütövlükdə mədəniyyətimizə verdiyi töhfələrin ölkə başçısı tərəfindən qiymətləndirilməsi və 70 illik yubileyinə ən böyük hədiyyədir.

Musa NƏBİOĞLU
Azərbaycan Aşıqlar Birliyinin katibi,
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi.

AŞIQ HAŞIM DƏRİN MƏLUMATA MALİK USTAD SƏNƏTKARDIR

Aşiq Haşımın saza-sözə gəlişi, bağlılığı bir təsadüf olmamışdır. Gənc yaşlarında, daha doğrusu, Şamaxı Pedaqoji məktəbinə daxil olduğu illərdə bir təsadüf nəticəsində ustad Cəyirli Abbasın istedadlı şagirdi Aşiq Baratla tanışlığı onu həmişəlik ulu sənətə bağlamışdır. Bu tanışlıqla gənc Haşım Şamaxıda ustad aşıqlar – Aşiq Şərbət, Aşiq Hacalı, Aşiq Xanış, Aşiq Şakir (Məlhəmli), xanəndələr – Murad Sənəmoğlu, Ağakərim Nafiz və b. ilə əbədi dost olur, gündü-gündən onlardan sənəti daha da mükəmməl öyrənir, püxtələşir.

Mən özüm də Şirvan aşiq mühiti ilə bağlı tədqiqat apardığım illərdə Aşiq Baratdan çox məlumat əldə etmişəm. Elə Aşiq Haşımla tanışlığımıza Aşiq Barat dayı vasitəçi olmuşdur. Dərbənd, Quba, Xaldan, Qonaqkənd ərazilərində yaşamış aşiq və el şairlərinin öyrənilməsində Aşiq Haşımın xidmətləri əvəzsiz olmuşdur. 1995-ci ildə ilk dəfə Aşiq Haşımla Qubada toy məclisində tanış olmuşam. Yadımdadır, Aşiq Haşım o məclisdə “Adıgözəl və Aslan şah” dastanını danışdı. Orada olan bir əhvalat da unudulmazdır. Biz Aşiq Baratla məclisə daxil olanda Aşiq Haşım məclisin başında durub bizə tərəf gəldi. Ustad, Aşiq Baratın boynunu qucaqlayıb əlini öpdü, ədəblə sazını ustadına təqdim etdi. Uca səslə dedi:

– Bu ağayana, aşiq libasında olan kişi, Qubada çox məclislər yola vermiş aşiq mənim ustadım Aşiq Baratdır.

Bütün məclis ayaq üstə Aşiq Baratı sürəkli alqışladılar... Sonra məclis öz axarı ilə davam etdi. Məclis əhli us-

taddan oxumasını xahiş etdilər. Aşıq Barat o illərdə dəbdə olan “Sarıköynək” və “Yetim segah”ı ifa etdi... Qubalıları ustadın şagirdə olan məhəbbətini, şagirdin ustada olan ehtiramını öz gözləri ilə gördülər. Həmin vaxtdan sonra mən Aşıq Haşım ilə dostlaşdım. Aşıq Haşım iti yaddaşı, dərin hafizəsi olan sənətkardır. Mən onun yaddaşından Şirvanın o mahalda olmuş sənətkarları – Dədə Əmin, Xınalıqlı Süleyman, Xınalıqlı Qasım, Aşıq Rəcəb, Aşıq Həsənbala, Aşıq Niftalı haqqında məlumatlar və şeirlərindən nümunələri əldə edib “Şirvan aşıqları” toplusuna daxil etmişəm.

Seyfəddin QƏNİYEV,
*filologiya elmləri doktoru, AMEA Folklor
İnstitutunun aparıcı elmi işçisi.*

USTAD SƏNƏTKAR AŞIQ HAŞIMIN YARADICILIĞI

Aşiq Haşım Qubalı çağdaş aşiq sənətinin istedadlı nümayəndələrindəndir. Əlimizdə olan zəngin ədəbi irsi, ayrı-ayrı illərdə nəşr olunan şeir kitabları, repertuarındakı əhatəlilik onu müxtəlif səviyyələrdə təhlil etməyi bir zərurət kimi qarşıya qoyur. Düzdür, bu ustadın yaradıcılığı ilə bağlı folklorşünas alimlər, aşiq yaradıcılığının tədqiqatçıları müxtəlif vaxtlarda araşdırmalar aparmış, öz qənaət və mülahizələrini yürütməyə çalışmışlar. Son dövrlərdə aşiq yaradıcılığının dövlət səviyyəsində diqqətdə saxlanması, YUNESKO səviyyəsində qiymətləndirilməsi, Aşıqlar Birliyinin uğurlu fəaliyyəti bütünlükdə bu zəngin mədəni mühitin canlanmasına əsas olmuşdur.

Aşiq Haşım Qubalının yaradıcılığının enerji qaynağını ustadların qoyub getdiyi yol, ədəb-ərkan, yaratdığı möhtəşəm abidələr təşkil edir. Xalq şairi O.Sarıvəlli “aşiq eldən alar öz nəfəsini”, – deyirdi. Aşiq Haşım Qubalı da öz nəfəsini, ilhamını, mənəvi gücünü bütün məqamlarda eldən almışdır. Onun “Bağışla məni” (Bakı, “Şirvannəşr”, 2002), “Mənə meydan verin” (Bakı, “Şirvannəşr”, 2005), “Tatam mən” (Bakı, “Şirvannəşr”, 2008), “Bu sevgi” (Bakı, “Şirvannəşr”, 2015) və s. kitabları nəşr olunmuşdur.

Aşiq Haşım bir ustad kimi əlinə saz aldığı gündən sənətin keşiyində durmuş, elin-obanın ağır yığnaqlarını, toylarını aparmışdır.

Aşiq Haşım Quba, Dərbənd, Şirvan aşiq mühiti ənənələrinə köklənmiş ustadlardandır...

Folklorşünas A.Mirzə istedadlı sənətkarın yaradıcılığını təhlil edərkən yazır: “Şirvan aşiq ənənələri üstə çalib-oxuyur. XVIII-XIX əsrlərdə yaşamış görkəmli Aşiq Xaltanlı Tağının sənət bulağından su içib. Özü də bu ustad aşığın ən böyük tədqiqatçısı, informatorudur...”

Haşımın təbiətən vergili adam olması müasir savad qazancı

ilə birləşib ona sənət üstünlüyü gətirib. Mən onu Quba-Dəvəçi tərəflərin toy-düynlərində çox görmüşəm... Haşım Şirvan regionunun məclis əhvalını, məişət mədəniyyətini, ağırtaxta kişilərin söz, havacat marağını həmişə nəzərə alan, məclislərdə qədim elatlarımızın adətlərinə, əxlaq qaydalarına hörmətlə yanaşan sənətkardır.

Aşıq Barat, Aşıq Əhməd və eləcə də Şirvan aşıq mühitinin digər ustad sənətkarları ilə təmasları, yaradıcılıq əlaqələri onun istedadının parlamasına, bir sənətkar kimi yetişməsinə təkan verib.

Onun aşıq şeirinin müxtəlif formalarında yaratdığı şeirləri – gəraylı, qoşma, divani və müxəmməsləri mövzu rəngarəngliyi ilə diqqəti cəlb edir. “Gülməz bizə”, “Sevgi ətri”, “Hal qoymayı”, “Gedərəm”, “Gözlərin”, “Sözüm yoxdu”, “Qurban olum”, “Gözəl”, “Gəl calayaq”, “Neyləsin”, “Apar məni”, “Qubalı qız”, “Bu sedanın adı”, “Həsərət var”, “Bu məhəbbətin”, “Mənim deyil” və s. şeirlərindən nümunələr bütünlükdə sənətkarın mənəvi aləminin zənginliklərinə, dərin qatlarına işiq tutur.

Qadir mövlam, kimə deyim dərdimi?

Bu yaşda başıma gələnə bir bax.

Əvvəlcə ağladıb, sonra ovudub,

Gözümün yaşını silənə bir bax.

Nə yaxına gəlir, nə uzaqlaşır,

*Xəyalım dalyca **dağları** aşır.*

Üzünü görəndə xəyalım çasır,

Sazımı çasdıran telinə bir bax.

“Bir bax” rədifli qoşmadan verdiyimiz bu nümunə ustadın hisslər və duyğular aləminin ümumi mənzərəsini ortaya qoyur və nə qədər səmimi olduğunu düşünməyə əsas verir. Onun zəngin yaradıcılığı bütünlükdə mühiti, regionun sənət mənzərə-

rəsini aydınlaşdırmaq üçün kifayət qədər material verir.

Quba, Şirvan, Dərbənd aşiq mühiti özünün spesifikası, koloriti, sənət şəcərəsi ilə bir-birinə yaxınlığı və ənənəyə davamlı sədaqəti ilə diqqəti cəlb edir. Aşiq Haşım çağdaş aşiq sənətinin istedadlı nümayəndələrindən biri kimi məhz bu ənənəni sazında, sözündə ləyaqətlə davam etdirir...

Aşiq Haşımın şeirləri təkcə məzmun baxımından deyil, həm də sənətkarlıq xüsusiyyətləri ilə maraq doğurur.

Aşiq Haşım Qubalının yaradıcılığında həyat bütün tərəfləri ilə özünün təfərrüatlı ifadəsini tapır. Orada təbiətin əsrarəngizlikləri, insan həyatının ağırlı-şirinli tərəfləri, həyat bədəsini birbaşa içməyə qadir gənclik, ömrün qürubuna meyllənən qocalıq, dünya və insan sevgisi və s. ifadəsini tapır. “Qarşıda təklik” qoşması bunun nümunəsidir:

*Həyat yolundayam, yol ayrıcında,
Qarşıda qocalıq, arxada gənclik.
Biri vida deyir, biri gəl deyir,
Fikirlər qanana verməyir dinclik.*

*Keçibdir baharım, yetibdir qışım,
Gəlir görüşümə altmış yaşım.
Yadımdan çıxarma, ay Aşiq Haşım,
Arxada toy-büsat, qarşıda təklik.*

Göründüyü kimi, burada Aşiq Haşım Qubalının yaşadığı altmış illik ömrün hesabı var. Məndən aydınlaşır ki, ustad sənətkar bu şeiri altmış yaşında yazmışdır. O, altmış illik ömrü yolunu gözünün qabağına gətirmiş, toy-büsatlı günlərini xatırlamış və bundan sonranın duyğularını ifadəyə çalışmışdır. Aşiq Haşımın yaradıcılığı zəngin məzmunu, həyat lövhələrinin rəngarəngliyi, təbiətin füsunkarlığının əksi, fəlsəfi dərinliyi, bədii harmoniyası, estetik funksiyası ilə diqqəti cəlb edir və bütünlükdə özündə bir bütövü işarələyir. “Bu sevgi” şeiri bu baxımdan əvəzsizdir:

*Mənim ürəyimdə bir sevgi vardır,
Bu sevgi dünyanı qucaqlayıbdır.
Bu sevgi gecələr yuxumda yatıb,
Bu sevgi gözümdə yer saxlayıbdır.*

*Bu sevgi anamın layla səsində,
Bu sevgi atamın nəsihətidir.
Bu sevgi ölçüyə, mizana gəlməz,
Bu sevgi həyatın təntənəsidir.*

Bu maraqlı nümunə ustad sənətkarın bütünlükdə ilhamının, ruhunun, varlığının nələrlə səciyyələndiyini, onun kimliyini ortaya qoyan mətnidir.

Onun şeirlərində həyatın təbiiliyi, təmiz sevgi hissləri, təbiətin füsunkarlıqları bir-birini tamamlayır və yaradıcı aşiq haqqında dolğun təsəvvür yaradır:

*Sən intizar qalma, mən cəhənnəmə,
Baxmasın intizar yola gözlərin.
Yaş aparsın gözlərimin nurunu,
İstəməyəm vaxtsız dola gözlərin.*

*Əriyə-əriyə süzülürəm mən,
Gözlərin yaşı tək düzülürəm mən,
Onsuz da eşqinlə üzülürəm mən,
Qoyma, səbəbkarı ola gözlərin.*

Burada fikrin məna yükü, sözün poetik yaddaşı orijinal bir nümunənin yaranmasına əsas olmuşdur. “Səni bilmirəm”, “Ayrılmaq olmur”, “Harasındadır”, “Yoxsa nə”, “Qızım”, “Nə var”, “Xaltan deyilmi”, “Uşaq kimiyəm” və s. qoşmalarından nümunələr bizə Aşiq Haşım Qubalının nə qədər zəngin yaradıcılıq yolu keçməsinə, aşiq sənətinin inkişafında oynadığı rolun

təfərrüatlı aydınlaşmasının zəruriliyini düşünməyə əsas verir. Qoşayarpaqları, nəsihətnamələri, divaniləri, müxəmməsləri, do-daqdəyməzləri bir bütöv kimi ciddi təhlilləri aktuallaşdırır.

Aşıq Barat Əhməd oğlu ilə, Utuqlu Dadaş əmi ilə, qardaşı xanəndə Əhmədlə Aşıq Haşımın deyişmələri, eləcə də, “Odlar və Narın” dastanı və “Vəfasız ana” poeması bütünlükdə aşıq yaradıcılığına ərməğandır. Bütün bunlar bir istiqamətdə çağdaş mərhələdə aşıq yaradıcılığının inkişaf mənzərəsini səciyyələndirirsə, digər istiqamətdə Şirvan aşıq mühitinin ustad sənətkarı Aşıq Haşım Qubalının zəngin yaradıcılığı haqqında dolğun təsəvvür yaradır...

Ustad sənətkar bu gün el məclisləri və dövlət tədbirlərində cavanlıq şövqü ilə çalıb-oxuyur. Klassik Şirvan aşıq mühitinin saz havaları, dastanlarını sənət meydanına qədəm qoyan cavan sənətkarlara öyrətməkdən özü də zövq alır, həvəslə öyrədir.

Tariyel QƏNİ

filologiya üzrə fəlsəfə doktoru

SƏNƏT DOSTLARININ ÜRƏK SÖZLƏRİ

Haşımın ustadı mənim dostum Aşiq Barat olmuşdur... Odur ki, o, Şirvan aşıqlarının zəngin repertuarına dərindən bələddir.

Aşiq Yanvar BƏDƏLOV
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi

Aşiq Haşım ustad sənətkardır, şirin nitqi, xoş avazı, bədahətən şeir söyləməsi, hazırcavablığı ilə hamımıza nümunədir.

Aşiq Abbas MUSAXANOĞLU

Mən qocaman ustadım Aşiq Əhmədin poeziyasının vurğunuyam. Aşiq Haşımın bədahətən söylədiyi şeirləri də məni başqa cür özünə valeh edir.

Aşiq Əhliman ŞİRVANLI
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi

Aşiq Haşımı Şamaxıdan tanıyıram, gəncliyimdən. O zamanlar hamımız görkəmli sənətkarlar Aşiq Barat, Ağasəf Seyidov, Aşiq Şərbət, Aşiq Məmmədağanın ətrafında toplaşardıq, özü də Şamaxıda bağda. Aşiq Haşım da bizimlə olardı. Hamımızı ən çox Aşiq Haşımın hazırcavablığı, məzəli lətifələri valeh edərdi.

Ağakərim NAFİZ
şair, xanəndə

Aşıq Haşımı çoxdan tanıyıram, Aşıq Məmmədağanın Bakıda keçirilən yubileyindən. Ondan sonra tədbirlərdə, konsertlərdə bir yerdə çox olmuşuq. Yəqin etmişəm ki, Şirvan aşıq mühitində Aşıq Haşımın öz yeri vardır.

Aşıq Ulduz SÖNMƏZ
Prezident təqaüdçüsü,
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi

Mən Quba-Xaçmaz ərazisində çox toylarda olmuşam. Orada məclislərdə, el arasında Aşıq Haşımın necə sevildiyinin canlı şahidi olmuşam.

Aşıq Ağamurad ŞİRVANLI
Əməkdar Mədəniyyət İşçisi

Aşıq Haşım mənim sevdiyim Şirvan aşıqlarındandır. Qubada çox görüşmüşük. Dəyərli dost, görkəmli aşıq, özü də mənim kimi çox zarafatçı, insanı güldürməkdən zövq alan gülüş ustasıdır.

Arif QULİYEV
Xalq artisti

ASIQ HAŞIMIN POETİK YARADICILIĞINDAN SEÇMƏLƏR

BAYATILAR

O xaldan,
Gözüm doymaz o xaldan.
Aldatmasın ad səni,
Bu Xaltandı, o Xaldan.

Camalın,
Gördüm yarın camalın,
Yar, dərd üzür, sən Allah,
Mənə də bir cam alın.

Gül anbarı,
Bağçamız gül anbarı.
Bir dəfə üzüm gülüb,
Varmı bir gülən, barı.

Dağ daşa,
Səngər olub dağ daşa.
Dedim, Rövşən, bu dünya,
Salıb səni dağ-daşa.

Tay məni,
Əyəcək bu tay məni.
Zalım qızına baxın,
Kimə tutur tay məni.

Haşım acı dərdidi,
Şahlıq tacı dərdidi.

Əlif, Şərif, a Rasim,
Dərdim bacı dərdidi.

Güldən gülə,
Şeh düşüb güldən gülə.
Əcəb gözəl yaraşır,
Bəzəkli güldən gülə.

Haşım deyər, tərsinə,
Avandı nə, tərsi nə.
İbrahimi öldürdü,
Bir incə bel, tər sinə.

Haşımam, harayacan,
Bu yollar harayacan.
Haqsızlıqdan bu dünya,
Çəkəcək haray haçan?

Haşım deyər, şir oldu,
Pullular naşir oldu.
Senzura ləğv olan tək,
Hər yazan şair oldu.

Haşım deyər, qaz oldu,
Hayıf, bir az az oldu.
Qazların kölgəsində,
Ördəklər də qaz oldu.

ŞİRVAN SORAQLI BAYATILAR

Mən aşiq, bəstəsiylə,
Bənövşə dəstəsiylə.
Məzara qoyun məni,
“Şirvan şikəstəsi”ylə.

Bu səs Şakir səsidə,
Şirvanın nəfəsidə.
“Şirvan şikəstəsi” də,
“Şakir şikəstəsi”di.

Mən aşiq, qaldı Şirvan,
Yanaqda xaldı Şirvan.
“Şirvan şikəstəsi”ylə,
Deyirsən, baldı Şirvan.

Barat Şirvan üstədi,
Hacalı bir dəstədi.
Şakir, Məmmədağanın
Nəfəsi şikəstədi.

Bu yol gedir Salyana,
Dara zülfün, sal yana.
Aşiq Bəylər ötürsün,
Pərinə Tufarqana.

Bülbül ötər bağlarda,
Şikəstədi bağlar da.
Şikəstə üstə ağlar,
Şirvanda uşaqlar da.

Mən aşığam, dəribdi,
Bu səs yaman qəribdi.
Şakir şikəstəsini
Əvəzxana veribdi.

Mən aşığam, ötüşdü,
Mizrab sazla öpüşdü.
“Şirvan şikəstəsi”ylə,
Şirvan yadıma düşdü.

Mən aşığam, barama,
Təbib, dəymə yarama.
“Şirvan şikəstəsi”ylə,
Ürək açım yarıma.

Mən aşığam, Şirvandı,
Şirvan yolu dumandı.
Arada Xaladar var,
Xaltan elə Şirvandı.

GƏRAYLILAR

DÜNYA, BİZİ ALDATMA SƏN

Vəfası yox, ilqarı yox,
Sevgisi yox, dildarı yox,
Sınasan – etibarı yox,
Dünya, bizi aldatma sən.

Gündüz, gecə aparırsan,
Bilməm necə aparırsan,
Cavan, qoca aparırsan,
Dünya, bizi aldatma sən.

Çox sinəyə dağ qoymusan,
Çox sahibsiz bağ qoymusan,
Ağlar ana çox qoymusan,
Dünya, bizi aldatma sən.

Kimdir səndə sürən səfa,
Səfanın sonudur cəfa,
Haşım deyər, ay bivəfa,
Dünya, bizi aldatma sən.

MƏN CİR TATAM

Haray aləm, haray zaman,
Dünya bilsin, mən cır tatam.
Düşmənimdir hiylə, yalan,
Bilsin aləm, mən cır tatam.

Söz verdimmi, bitdi demək,
Mərd söz üstə dursun gərək.
Tatlarda yox hiylə, kələk,
Bilsin aləm, mən cır tatam.

Nə yaxşı ki, vallah, tatam,
Bəzi insanlara matam.
Satqınlara daim yadam,
Bilsin aləm, mən cır tatam.

Qartalam, məskənimdir dağ,
Vətən yolundayam çıraq.
Əziyyətdir mənə qonaq,
Bilsin aləm, mən cır tatam.

Dərd çəkmişik zaman-zaman,
Dəyişilir dünya yaman.
Haşım olmamış bədgüman,
Bilsin aləm, mən cır tatam.

DÜNYA

Qananlar yaxşı bilirlər,
Nə boydadı qoca dünya.
Ağılsızlar düşünər ki,
Bir otağın içi dünya.

Gahdan ağdı, gah qaradı,
Sanki dibsiz bir dəryadı.
Kasıblıq ucundan mərdi,
Çıxarıbdı puça, dünya.

O qədər insan aparıb,
Qoca, gah cavan aparıb.
O qədər iri çıxarıb,
Daim gündüz, gecə dünya.

Çoxuyla mərcə getmişən,
Qalib tək, sona yetmişən.
Çox oğullar mat etmişən,
Oxçayırsan bicə, dünya.

Həşim keçib bu yolları,
Eniş, yoxuş, yamacları.
Aldadaraq insanları,
Çıxarırsan heçə, dünya,
Top boydasan gicə, dünya.

BİR SÖZÜM VAR, AYAQ SAXLA

Yaman tələsirsən, gözəl,
Bir sözüm var, ayaq saxla.
Lal oluruq əvvəl-əvvəl,
Bir sözüm var, ayaq saxla.

Səndən əl çəkmək zillətdi,
Baxmamağın qiyamətdi.
Qaçacaqdı, yoxsa nədi?
Bir sözüm var, ayaq saxla.

Məndən başqa kimdi yanan,
Bəsdə də etdiyən büryan.
Qoy bilməsin atan, anan,
Bir sözüm var, ayaq saxla.

Sözlərin şəkər, bal, qənddi,
Əllərim bir “himə” bənddi.
Evlərimiz də bir səmtədi,
Bir sözüm var, ayaq saxla.

Eşitmişəm bir elçin var,
Haşım bilir, o kim olar.
Bir öpüş ver, nazlı nigar,
Sonra ya qal, ya da ki, get.

GEDƏRƏM

Elə baxma, zalım qızı,
Yoxsa əriyib gedərəm.
Hücum çəkib gül bağına,
Qəfil yeri yib gedərəm.

Dodağında öpüş yeri,
A bağçalar süsənbəri.
Baxışınla axma bəri,
Birdən göyərək gedərəm.

Rəhm etməsən şikarına,
Tay tutma məni yarına.
Mən özümü saçlarına,
Tamam bürüyüb gedərəm.

Səndən kamımı almasam,
Bağça bağını yolmasam,
Haşımam, mənim olmasan,
İnan, çürüyüb gedərəm.

GÖZLƏRİN

Hər baxanda çəkir məni,
Sorğu-suala gözlərin.
Baxmayanda kədərlənib,
Dalır xəyala gözlərin.

Salır haldan-hala məni,
Salacaqdır ala məni.
Qorxuram ki, sala məni
Qovğaya-qala gözlərin.

Buraxmayırsan əlimi,
Bəndə salıbsan dilimi.
A sevdiyim, bulud kimi,
Qoymaram dola gözlərin.

A Şabranın tər çiçəyi,
Gözəllərin ən göyçəyi.
Haşımı sevir, amma ki,
Gəlməyir yola gözlərin.

BU YAŞDA SEVGİ

Bu dünyadan alıb məni,
Bu yaşda sevgi.
Bələlara salıb məni,
Bu yaşda sevgi.

Ağardaram, el qınayar,
Dilə salsam, dil qınayar,
Tikan kimi əl qanadar,
Bu yaşda sevgi.

Həsret çəkirəm həmişə,
Baxmayır əlli, yetmişə.
Salacaqdır dilə, dişə,
Bu yaşda sevgi.

O, gül kimi açdı, solmur,
Daim axır, amma dolmur.
Hər adama qismət olmur,
Bu yaşda sevgi.

Sevən göz yox, ürək imiş,
Sonsuz arzu-dilək imiş.
Haşımaya çox gərək imiş,
Bu yaşda sevgi,
Bu yaşda sevgi.

VAXTSIZ SEVGİ

Sevinc verir qananlara,
Vaxtsiz sevgi, vaxtsiz sevgi.
Yaraşıqdı yananlara,
Vaxtsiz sevgi, vaxtsiz sevgi.

Bilməz cavan, bilməz qoca,
Gəlib yetər uça-uça.
Salar səni qaça-qaça,
Vaxtsiz sevgi, vaxtsiz sevgi.

Lap olsaq da ata, ana,
Qalır insan yana-yana.
Baxmır ada, baxmır sana,
Vaxtsiz sevgi, vaxtsiz sevgi.

Şah vurulur nökrinə,
Zəhər qatır şəkərinə.
Günəş olur səhərinə,
Vaxtsiz sevgi, vaxtsiz sevgi.

Yollarına uğur ələr,
Xəbərin olmadan gələr.
Haşımı da aşıq eylər,
Vaxtsiz sevgi, vaxtsiz sevgi.

CAN QOYMADI

Həsərətini çox çəkdiyim,
Bu səs məndə can qoymadı.
Üzümə bir yol toxunan,
Nəfəs məndə can qoymadı.

Aşığı oldum, yarımadım,
Dilinə uyuşmaz adım.
Uzaqlaşdıq addım-addım,
O kəs məndə can qoymadı.

Qürbətdə ona vuruldum,
Haşımam, dözüb yoruldum.
Eşqiylə gizli qovruldu,
Nəfəs məndə can qoymadı.

DAĞ VAR

Sən Şirvansan, mən Quba,
Aramızda bir dağ var.
Gəl açaq sinəmizi,
Hərəsində min dağ var.

Gəl sinəmi dağıt, sök,
Nə sirrin var, açıb tök.
Sən bir köksən, mən bir kök,
Hər kökdə min budaq var.

Yayın gizlər ox atan,
Qəmə batar çox yatan.
Ətəyimizdən tutan,
Neçə körpə uşaq var.

Nə küsmək, nə barışıq,
Ümidə yox bir işiq.
Aramızda dolaşiq
Neçə düymə yumaq var.

Haşımı yandır oda,
Bir gün salarsan yada.
Hardasa bu dünyada,
Ümid adlı çıraq var.

26.09.2013

İSTİSUDA BİR QIZ GÖRDÜM

(Xaltan İstisuyunda istirahətdə)

Mələk desəm, mələk yalan,
Çiçək desəm, çiçək yalan,
Yanında çox göyçək yalan,
İstisuda bir qız gördüm.

Üzü gülər, boyu bəstə,
Hörükləri dəstə-dəstə.
Həsərətindən düşdüm xəstə,
İstisuda bir qız gördüm.

Həm sadə, həm gözəl insan,
Dili şəkər, gözü ceyran.
Tərifi dilə sığmayan,
İstisuda bir qız gördüm.

Belə gözəl görməmişdim,
Gizli ürək verməmişdim,
Belə dərdli olmamışdım,
İstisuda bir qız gördüm.

Camalı günəş, batmayan,
Naz-qəmzəsini satmayan,
Haşımın əli çatmayan,
İstisuda bir qız gördüm.

ÇƏKDİ

*(İsmayılı elinin gözəl
müğənnisi Sahibə xanıma)*

Bir səsinlə xəyal məni,
Ötüşən zəmanə çəkdi.
Yada düşdü İsmayılı,
Saz, sözlü Şirvana çəkdi.

Bir şey çıxmaz sorağımdan,
Səsin getməz qulağımdan,
Adın düşməz dodağımdan,
Şəkəri dəhana çəkdi.

Ədası, nazı yerində,
Baharı, yazı yerində,
Nəvası, sazı yerində,
Olan biz insana çəkdi.

Bəhanə yox, gedim-gəlim,
Hüsnünü seyr edirəm, gəlim.
Bağçasında bitim gəlim,
Naləsi zəbanə çəkdi.

Haşımın gəncliyi gedib,
Saz-sözün ünvanı itib.
“Səyyah”da¹ məni seyr edib,
Gör məni hayana çəkdi.

¹ Mənə zəng edib dedi ki, bu gecə “Səyyah” verilişində sizə baxmışam.

QUBALI QIZ

Sən gözəllər gözəlisən,
Qubalı qız, qubalı qız.
Sözü şirin məzəlisən,
Qubalı qız, qubalı qız.

Göydən enən mələkmisən?
Sevgi dolu ürəkmisən?
Arzumusan, diləkmisən,
Qubalı qız, qubalı qız.

Dilin şəkər, belin incə,
Sözün məni qoymur dincə.
Düşüncəmsən gündüz, gecə,
Qubalı qız, qubalı qız.

Süzüb gözün elə baxma,
Sevəni yandırıb yaxma.
İmarətdir sənə dəxma,
Qubalı qız, qubalı qız.

Bəhanə axtarar küsən,
Gözüm üstə, hər nə desən.
Sən Haşımın yerlisisən,
Qubalı qız, qubalı qız.

YADDA QALANIMSAN

Söz söylədim, naz eylədin,
Gizli yadda qalanımsan.
Dilim gəlmir, nə söyləyim,
Həm doğru, həm yalanımsan.

Surətin gözümdən getməz,
Səsin qulağımdan itməz.
Əlim çatmaz, ünüm yetməz,
Bu canımı alanımsan.

İnsana yaraşır təmkin,
Söylə, mənlə nədir cəngin?
Hərdən gülən, hərdən qəmgin,
Bulud kimi dolanımsan.

Sızlayıram için-için,
Axı, səni gördüm neyçün?
Başım çıxmır, mən aşıqçun,
Doğrumusan, yalanımsan.

Həşim durub əskər sayaq,
Gücü yetmir etsin qonaq.
Sən Günəşsən, mən sə torpaq,
Bunca uzaq olanımsan,
Belə yadda qalanımsan.

QOŞMALAR

DAHA SORUŞMA

Əvvəl sən gül idin, mən isə bülbül,
Mən sərin bir külək, sən saçı sünbül.
Mən çığırgan sona, sən ayna bir göl,
Bəs indi, bəs indi, daha soruşma...

Bir gün görməyəndə qan ağlayardın,
Lələdən, Kərəmdən soraqlayardın.
Bir-bir məktubları varaqlayardın,
Bəs indi, bəs indi, daha soruşma...

Məndə gənclik yoxdur, səndə tərəvət,
Sinəmi doğrayır, didir məhəbbət.
Hər görüşün sonu əzab, əziyyət,
Bəs indi, bəs indi, daha soruşma...

Mən qoca, sən qarı, bəsdı, sən tanrı!
Gəl açıq-aşkar görüşək barı.
Onda aldadırdıq biz uşaqları,
Bəs indi, bəs indi, daha soruşma...

Haşımın fikiri, xəyalı idin,
Körpə uşaqdan da həyalı idin,
Cavanlıqda yaman vəfalı idin,
Bəs indi, bəs indi, daha soruşma...

HAYIF

Qar düşüb dağların zirvələrinə,
Güllü yamacların döşünə hayıf.
Vaxtsız məhəbbətin sonu bəladır,
Kim düşsə sevdanın qışına, hayıf.

Qanmaza gül ətir saçmayaydı kaş,
Sevən ilqarından qaçmayaydı kaş,
Vaxtsız bircə gül də açmayaydı kaş,
Qorxuram şaxtadan üşünə, hayıf.

Bivaxt eşq insanı eyləyər talan,
Bundan özün saxlar kamalı olan.
Haşım, gözəllərdən bir az gen dolan,
Onlar oyun açar başına, hayıf!

BABADAĞLI

Dostum, biz ovçuyuq, mənzilsə sonsuz,
Şıkarımız qoşqu, söz, Babadağlı.
Gəl tutaq əl-ələ, qalxaq zirvəyə,
Salaq sıldırımından iz, Babadağlı.

Adın Babadağlı, səhərin aydın,
Ürəyin tərtəmiz, nəzərin aydın.
Yol açaq qoynuna Xəzərin Aydan,
Baxıb Baba dağa biz, Babadağlı.

Belə çətin yolda hünər gərəkdir,
Cəsarət, dönməzlik, zəfər gərəkdir,
Parlaq dan ulduzlu səhər gərəkdir,
Bir də ki, əyilməz diz, Babadağlı.

Azmi yol getmişik, kəhərlər üstə?
Yuxumuz çin olub yəhərlər üstə.
Xəyalımız uçur şəhərlər üstə,
Qəlbimizdə alov, köz, Babadağlı.

Nəğməmiz köklənib yaylaqlar üstə,
Qoyunlu-quzulu oylaqlar üstə.
Gəl bir məclis quraq bulaqlar üstə,
Haşımın əlində saz, Babadağlı.

DAĞLAR

Qışda ğa yapıncı, yazda boz çuxa,
Qoca təbiətdən pay alı dağlar.
Gah Ələsgər olur, gah qoca Tağı,
Gah Vurğun, gah Cəfər, gah Alı, dağlar.

Qartal xəyalıdır, gəzir başında,
Duman qırovudur kirpik, qaşında.
Möcüzə gizlədir hər bir daşında,
Gah ucuz, gah da ki, bahalı dağlar.

Dəyişmir yerini, nə də əyilmir,
Yalanından, hiyləsindən deyilmir.
Nə libas istəmir, nə də geyilmir,
Aşırımlı, uçurumlu, kahalı dağlar.

Gücsüz təpələrin tutur əlindən,
Müjdəsin göndərir zirvə selindən.
Pay istəmir çəmənlərin gülündən,
Xoşlamaz tənbəli, kahılı dağlar.

Bir yanda Babadağ, bir yanda Dübrar,
Odur ki, tərək etmir Haşımı Vüqar.
Elə ki, qış gəldi, min məclis qurar,
Donmuş şələlədən saz alı dağlar.

NOVRUZ BAYRAMI

Bənövşələr elçisidir baharın,
Yaxasından asılacaq bağların.
Yapıncısı düşəcəkdir dağların,
Çağlayacaq aşıqların ilhamı,
Yurduma gələndə Novruz bayramı.

Gözəllərə elçi gələr, addanar,
Yamanlıqlar unudular, yaddanar.
Böyük-küçük tonqal üstdən atdanar,
Çərşənbədə yandırarlar bəxt şamı,
Yurduma gələndə Novruz bayramı.

Şamlar yanar, ulduzlar tək sayrışar,
Küsülülər bəhanəylə barışar.
Xeyirxahlar bir-biriylə yarışar,
Şirin-şirin nəğmə oxuyar hamı,
Yurduma gələndə Novruz bayramı.

Ağac əkib, tum səpərlər obalar,
Xeyir-dua verəcəkdir babalar.
Sallanacaq bacalardan torbalar,
Evində olacaq hamı axşamı,
Yurduma gələndə Novruz bayramı.

Yallı gedər göy üzündə buludlar,
Xalça olar çəməndəki göy otlar.
Bahar xanım təbiəti oyadar,
Siz onda dinləyin aşıq Haşımı,
Yurduma gələndə Novruz bayramı!

AY ELXAN

Folklorşünas alim Elxan Məmmədliyə

“Sarıtel” üstündə köklənmiş avaz,
Min bir havacatlı sazsan, ay Elxan.
Gah Kərəm, gah Abbas, gah da Ələsgər,
Bitib tükənməyən sözsən, ay Elxan.

Dilindən bal süzür “Dilqəmi” üstə,
Eşitcək səsinə, sağalar xəstə.
Sənət eşqi ilə hey bu həvəsdə,
Arzumdur, görəsən yüz sən, ay Elxan.

Sənətdə pənahım, sözdə sultanım,
Həsretin çəkməkdən üzüldü canım.
Yaranar əvəzsiz sənət dastanım,
“Sarıtel”in sapa düzsəm, ay Elxan.

“Müxəmməs”, “Müstəzad”, “Təcnis” imizsən,
Sənət bir dəryadır, sən bir gəmisən.
Ustadsan, qardaşsan, dostsan, əmisən,
Üz tutub nə zaman gəzsən, ay Elxan.

Təcnis dedim, düzülüşi dəyişdi,
Yaxşılıarı ara soruş, dəy – işdi,
Nadanları ariflərə dəyiş, di,
Haşım bulaqdırsa, gözsən, ay Elxan.

DÜNYADA

Dünyanın axırı qəmli, ələmli,
Keflə yaşar ağı olan dünyada.
Qədrini bil, yelə vermə gəncliyi,
Verdiyini geri alan dünyada.

Paxıl olma nə qonşuya, nə yada,
Mərd olan mərd kimi yaşar dünyada.
Həddini bil məclis, toyda, büsatda,
Yaxşı-yaman addı qalan dünyada.

Hünər deyil tapdalamaq tapdağı,
Torpaq saxlar sinəsində top dağı.
Əllə uçmaz Yaradanın yaptığı,
Firon haqqı nişan alan dünyada.

Sərhəd saxla, işdi sözə gələndə,
Nəfsini yığ pay qoyub, pay böləndə.
Gedən də var, qalan da var, gələn də,
Gah boşalıb, gah da dolan dünyada.

Aldatmasın səni qaş-göz, ya camal,
Səcdə edib yar əlindən bir cam al.
Dünəninə, bu gününə nəzər sal,
Azmi qalib ayaq yalın dünyada?

Barlı budaq gərəkdir ki, əyilsin,
Bu torpağın sinəsinə əyil, sin.
Söz danış ki, el dilində deyilsin,
Azmi olub insan yalan dünyada?

Aşırıq Haşım, dost qədrini əziz bil,
Bir dövlətdir olanlara şirin dil.
Nə xeyri ki, yaşar yüz il, əlli il,
İlan tək hamını çalan dünyada.

İNDİ

Misgər bazarına qızıl gətirən,
Onu qiymətinə sat görüm indi.
Atını vermişən qədərbilməzə,
Qalmısan piyada, çat görüm indi.

Qardaşın o tayda, özün bu tayda,
Həsərətli olursan bayramda, toyda.
“Ov keçdi bərədən”, atdın nə fayda,
Dəyərimi atdığın, at görüm indi.

Haqqa, ədalətə çəkilməz hasar,
Hasar çəkilsə də, mənasız olar.
Bu qədər vətənsiz qalanlar ki, var,
Haşım, şirin yuxu yat görüm indi.

YALANDIR

Riyakar, hiyləgər, ikiüzlünün,
And içsə, inanma, sözü yalandır.
Aravuran şər axtarar, şər deyər,
Gözləmə danışar düzü, yalandır.

Nəslindən xəbərsiz pir ola bilməz,
Bəşər müxtəlifdir, bir ola bilməz.
Gəda-güda heç vaxt nər ola bilməz,
Sovursa da göyə, tozu yalandır.

Həyalı gözləyər həyasın hər an,
Nəyini gözləyər həyasız olan.
Adam var, çox yuva eyləmiş talan,
Baxışı, duruşu, səsi yalandır.

Qorxaq olma, can da versən şirin ver,
Dayaz olma, huşun bir az dərin ver.
Sirr söyləsən dosta, barı birin ver,
Dünyanın hər iki üzü yalandır.

Adam var ki, ağıl yoxdur, baxtı var,
Əzmə, əzilərsən, gec-tez vaxtı var.
Hər könül bir şahdır, tacı-taxtı var,
Dünya aldatmasın bizi, yalandır.

Mal yeməzin malı qalar yadlara,
Şal geyməzin şalı qalar yadlara.
Ulaq çatmaz yəhər kəsmiş atlara,
Meydanda dursa da yüzü, yalandır.

Haqqa ümid bağla, düz danış, Haşım,
Xalqa xeyri dəyən söz danış, Haşım,
Hər böhtandan qorxma, döz, danış, Haşım,
Aşiq qorxaq olsa, sazı yalandır.

DƏNƏ DƏN

Saç ağardı nazəndələr eşqiylə,
Nəzər eylə, sayə salır dən dənə.
Ağlaya-ağlaya dil zikr eyləyər,
Etiqad eyləyər hey, dinə, dinə.

Şikayət edərək tərsə yazandan,
Yar-yar deyə aşiq ağlar astadan.
Can ayrılan deyil cəsəddən asan,
Gərək qala yar yarının qeydinə.

Əsən yellər dəyər yarın çətrinə,
Həsərət qalar aşiq yarın ətrinə.
Xilqəti aynanın axı, xətrinə,
Haşım ha sızlayır, axı, dəydi, nə?

SƏNİ

Qəsdin nədi, yenə gəndən gəzirsən,
Nəzərə gətirər ay qız, naz səni.
Haralarda seyr edirsən, a canan?
Aşıqin arayır qışla yay səni.

İnciyirsən, ayrıl elə, get elə,
Hansı yana gedəcəksən, get elə.
Yar həsrəti səni gətirsə elə,
Yar deyə dindirər telli saz səni.

Qəsd elədin cəsədəcən, canacan,
Haşım səni çağıracaq can, ay can.
Ha deyəcək dindirəndə cana can,
Hansı yanda axtaraq yar, yaz səni.

BU DÜNYA

Baş açmaq olmayır fitnə-felindən,
Qovğadı bu dünya, qaldı bu dünya.
Savadsızlar savadlıya dərslər verir,
Bir baxın, nə günə qaldı bu dünya.

Hər səhər geyinər qızıl, əlvən, dan,
Yol açdı çoxları bərəyə Vandan.
Adını gizlədən neçə nadandan,
Bir bax, neçə cür dağ aldı bu dünya.

Mətləbindən bəlli olar söz önü,
Hər insana yaxın olar öz önü.
Aşığı Haşım, çox da yorma özünü,
Yaşıl, qırmızı, ağ, aldı bu dünya.

GÖRMƏDİM

İnsan arzularla yaşar həyatda,
Bütün arzulara yetən görmədim.
Qayınana gəlinlə, ata oğulla,
Sona qədər yola gedən görmədim.

Bir tumdan cücərə, əksər ağaclar,
Fidana qulluq et, bir gün verər bar.
Özünə yetməsə, övladın dadar,
Yaxşılığı heç vaxt itən görmədim.

Şirin calaq vursan, turş şirin olar,
Mətləbin fərqi varar huşiyar.
Nəsil tumdur, pöhrəsisə adamlar,
Almada gavalı bitən görmədim.

Cıra peyvənd, calaq vurub atalar,
Bəsləsən də, yabı çətin at olar.
Nəsil nəslə çəkər, bir gün ad olar,
Canavar törəsin itdən, görmədim.

Haşımın dərd olmuş bəxti-əzəli,
Görmədim, mən deyən türfə gözəli.
Camalı Ay kimi, dili məzəli,
Belə bir gözəli nədən görmədim?
Hayıf, beləsinə könül vermədim.

DE GÖRÜM

(Xaltanlı Tağıya nəzirə)

Könül quşu, səbrin olsun, dayan, dur,
Kim tutubdur bu dünyanı, de, görüm?
Olum, ölüm bir-birini qovlayır,
Kim apardı Süleymanı, de, görüm?

Yox ilə var bir-birinə qənimdi,
Ömür mənim beş-on günlük gəyimdi.
Mənimkilər heç bilmirəm kimindi,
Kim gözləmir o fərmanı, de, görüm?

Qara pəlidsə alışıb kül olanda,
Kişi olan gədəyə qul olanda,
Bülbüllərin həmdəmi gül olanda,
Düşünürmü zimistanı, de, görüm.

Kimdir, gəzir yaxşı, yaman seçərək?
Nədir, yanır, öz içini içərək?
Din yolunda balasından keçərək,
Kim gətirmiş ilk qurbanı, de, görüm?

Aşıq Haşım, gənclik getmir başacan,
Baş nə bilsin, düşəcəkdir daş haçan?
Yay bilmədi, gəlib çatdı qış haçan,
Bəs nə qaldı gülüstana, de, görüm.

ŞİRVANIM

Bütün gözəlliklər cəm olub səndə,
Təbiət gözəli, bəlli Şirvanım.
Baxanda insanın könlü açılır,
Yaşıl tarlaları güllü Şirvanım.

Ağakərim, Alim, Zabit oxuya,
Mələkxanım səsi muğam toxuya,
Gələn “Segah” üstə gedər yuxuya,
Ləhcəsi bal dadan dilli Şirvanım.

Əli¹ cəngi üstə ağladı getdi,
Şakir, Məmmədağa çağladı getdi,
Barat ömrün saza bağladı getdi,
Mizrablı Şirvanım, telli Şirvanım.

Güllü yaz eylədin qarlı qışımı,
Bir qız sevdim, o ağartdı başımı,
Sənətkar eylədin aşiq Haşımı,
O da övladındır, bəli, Şirvanım.

¹ El sənətkarı Kalvalı Əli Kərimov

ŞİRVAN ÜSTƏDİ

Muğamat başlansa, təsnif oxunsa,
Dəramədi, rəngi Şirvan üstədi.
Hansı dildə olsa, ruhu oxşayan,
Nəğmənin ahəngi Şirvan üstədi.

Mizrab şah pərdədə telə gələndə,
Bülbül bahar fəsli gülə gələndə,
Telli saz, balaban dilə gələndə,
“Kərəmi”, “Şeşəngi” Şirvan üstədi.

Alim oxuyanda sağalar xəstə,
Nazpəri Mələklə dayanar qəsdə.
Həsərət barmağında “Qədim şikəstə”,
Əli çalan “Cəngi” Şirvan üstədi.

Şirvanda sənətdir tükənməz sərvət,
Saza, sözə vardır tükənməz hörmət.
Aşıq Haşım, söylə ustada rəhmət,
Şakirin “Sarəngi” Şirvan üstədi.

ŞİRVANDA AXTAR

Düşmə sevdasına hər gözəl qızın,
Vəfalı dildarı Şirvanda axtar.
Verdiyi sözünə sədaqət, vəfa,
Əhd ilə ilqarı Şirvanda axtar.

Şirvandan öyrənir hər aşiq olan,
Ellərinə bəzək, həm işiq olan,
Sözüylə məclisə yaraşiq olan,
Aqıl, ixtiyarı Şirvanda axtar.

Şamaxı deyəndə bunca sıxılma,
Yaz dumanı kimi axıb dağılma.
Aşiq, öz içində yanıb-yaxılma,
Şirin arzuları Şirvanda axtar.

Dayanıb yolunda ha gözlədiyin,
Mələk tək qəlbində əzizlədiyin,
Qorxa-qorxa “sevirəm” söylədiyin,
Gülüzlü nigarı Şirvanda axtar.

Ay Qubalı Haşım, kədərini çoxdur,
Həsərət ilə yatsan, nisgil ilə dur.
Harada axtarsan, mənası çoxdur,
Mais tək dostları Şirvanda axtar.

ŞİRVAN AŞIĞININ SƏNƏT DÜNYASI

Mirzə Bilal sazı üstə köklənib,
Şirvan aşığının sənət dünyası.
Muğam üstə qərar tutub, əylənib,
Şirvan aşığının sənət dünyası.

Cəyirli Abbasın nəfəsindədi,
Şamilin kədərli nəğməsindədi,
Qurbanxanın qıvrıq, şən rəqsindədi,
Şirvan aşığının sənət dünyası.

Mürsəlin, Maqsudun bəhsində yaşar,
Bəylərin, Baratın səsində yaşar,
Əhmədin, Pənahın sözündə yaşar,
Şirvan aşığının sənət dünyası.

Şakirin “Kərəmi”, “Şikəstəsi”di,
Məmmədağa şaqraq zənguləsidi,
Xanmusanın nağıl söyləməsidi,
Şirvan aşığının sənət dünyası.

Kamillə Alıxan məclislər bəzər,
Xanışın sözündə hikmətlər gəzər,
Deyirəm, müqəddəs ocağa bənzər,
Şirvan aşığının sənət dünyası.

Hacalını “Nar çiçəyi” dindirir,
Əhmədali, Mirzə yeni nəğmədir,
Hələ açılmamış bir xəzinədir,
Şirvan aşığının sənət dünyası.

Çağladı sazıyla **Baba, Pirməmməd,**
Valeh ilə **Ramiz** Muğana ziynət.
Yaraşır bizlərə, ay aşiq **Şərbət,**
Şirvan aşığının sənət dünyası.

Şahpələngin səsindəydi “Şur”, “Şahnaz”,
Mahmuddan Vüqara tərənə, avaz,
Rzadan İslama bəxş olunan saz,
Şirvan aşığının sənət dünyası.

Əlifəğa, Əvəz sənət canlıdı,
Yanvar sənətdə od, istiqanlıdı,
Ucarın **Fərhadı, Əhlimanıdı,**
Şirvan aşığının sənət dünyası.

Beydulla Əliylə¹ gələndə dilə,
Əhmədalı bənzər məclisdə gülə,
Fəth olunmamış zirvədir hələ,
Şirvan aşığının sənət dünyası.

Habil, Ağamurad səsi cəngidi,
Ağsulu **Məhəmməd** çay ahəngidi,
Qubalı **Haşımın** söz çələngidi,
Şirvan aşığının sənət dünyası.

¹ Aşiq Əli Həmyəli

A ŞAMİL

*(Uzun illər mənim ansamblımda qoşanağara çalmış,
sədaqətli dostum Rükli balası Şamilə)*

Rükdən Bağbanlıya gələn qardaşım,
Arxada qalıbdır illər, a Şamil.
Sən qoşanağara, mən telli sazda,
Mağarda açardı güllər, a Şamil.

Şəhrəbanı bacım səninlə qoşa,
Həyat yollarında verdiz baş-başa.
Ata-ana olduz siz dörd qardaşa,
Çəkdiniz bu yolda nələr, a Şamil.

Qalib, Sahib ömrünüzün çiçəyi,
Natiq, Qoşqar qəlbimizin diləyi,
Zərif xanım evinizin göyçəyi,
Dalıyca oğlan da gələr, a Şamil.

Qubalı Haşıma əziz olanım,
İcazə ver, qoy başına dolanım.
Qarlı Babadağda gəzir xəyalım,
Hələ qarşıda yollar, a Şamil.

ALLAHA ŞÜKÜRLƏR

Bir miskin atanın övladıyam mən,
Yaxşı nəyim varsa, sənə şükürlər.
Düzdü, çatmayıram bərk gedənlərə,
Arxaya baxanda, yenə şükürlər.

Qəflət yuxusunda yatanlar xeyli,
Hiyləylə murada çatanlar xeyli,
Biri-birisinə atanlar xeyli,
Yazdığım qismətə, günə şükürlər.

Atanın evinə işiq Haşımam,
Zülm ilə böyüyən uşaq Haşımam.
Səni qəlbən sevən aşiq Haşımam,
Qurana, Kəbəyə, dinə şükürlər.

ATA

Həssaslıq, nəvaziş, ülfət anadır,
Sən isə cəsarət, dözümlük, ay ata.
Mən atayam, mən babayam, di gəl ki,
Həsərət qalib sənə gözümlük, ay ata.

Oğullar özündən razı olurlar,
Təpənin nazını çox çəkir dağlar.
Birinci qar daim dağlara yağar,
Qibləmsən, sənədir üzüm, ay ata.

Oğlum mənə azca sərt baxan zaman,
Gözümün önünə gəlirsən o an,
Sən ali olmusan, mən isə nadan,
Səhvlərimdir düzümlük-düzüm, ay ata.

Ata var, adı var, deyildir ata,
Ləkədir eləsi müqəddəs ada.
Pis ata yerinə anadır qida,
Süfrəmdə çörəyim, duzum, ay ata.

Hər bir zaman saxlamışam xətrini,
İndi ziyarət edirəm qəbrini,
Məzar torpağından alıb ətrini,
Söykənir torpağa üzüm, ay ata.

Ata bir kitabdır, oxunmaz asan,
Ata olmalıdır atadan yazan,
Deyərəm, ata ol, atalıq qazan,
Budur atalara sözümlük, ay ata.

Balasıdan Səftər, Səftərdən Haşım,
Qərib ilə Əhməd olmuş qardaşım,
Mahir, Balası, Məhərrəm sirdaşım,
Həyatda əbədi izim, ay ata.

AŞIQ RƏFİQƏ GÖYÇƏLİYƏ

Aman Allah, bu gözəllik, bu səslə,
Ya hürüdü, ya mələkdir Rəfiqə.
Elə bil ki, hələ nəfəs gərməmiş,
Şux qönçədir, tər çiçəkdir Rəfiqə.

Səsindədir bülbüllərin nəfəsi,
Bir ümmandır sənətinə sevgisi,
Xəstələrə məlhəm olar şən səsi,
Xoş arzudur, saf diləkdir Rəfiqə.

Eşq bağının dərilməmiş barıdır,
Bəxtəvərdir, bir igidin yarıdır,
Pərdələrdə yeni dünya yaradır,
Sevgi dolu bir ürəkdir Rəfiqə.

Mən ovçuyam, şikar çıxar düzümə,
Çağlayaram, gözəl baxsa üzümə,
Gəncliyimi o qaytardı özümə,
İlhamıma bir bəzəkdir Rəfiqə.

Aşiq Haşım, insan doymaz bahardan,
Hərəməzə bir dərd verib yaradan.
Nə qədər ki, saz çalan var qızlardan,
Hamısının göyçəyidir Rəfiqə.

27.05.2004

XALTANA GƏL

Xeyli vaxtdır haradasan, a qardaş?
Girvədən² aşaraq bir Xaltana gəl.
Sən keçdiyən yollar intizar qalıb,
Aşaraq Girvədən, bir Xaltana gəl.

Bu kəndə-kəsəyə baxma birtəhər,
Tənbəl olanların yeridir şəhər.
Ata-ana elindən etməzlər həzər,
Aşaraq Girvədən, bir Xaltana gəl.

Allah mərdə verib həmişə meydan,
Cənnətdir bu torpaq bizə hər zaman.
Bu kəndlərin yolu deyildir asan,
Aşaraq Girvədən, bir Xaltana gəl.

Yoluna baxıram, daim sərbəsər,
Nə olar, qapımı gəl döy bixəbər.
Haşımı dinləmək istəsən əgər,
Aşaraq Girvədən, bir Xaltana gəl.

² Girvə – Qonaqkəndlə Xaltan arasında uca aşırım

ÇİÇİ¹

Əzizim Eldar İlyasova

Kişilər məkanı, sevimli diyar,
Nə vaxt gəlsən, əsl cənətdir Çiçi.
Bir tərəfi Zeyvə, bir yan Səbətlər,
Suları bal dadır, şərbətdir Çiçi.

Gözəllik gizlənilib burda pislərdən,
Xalçadır, xalıdır yamac, göy çəmən.
Lap sınağa çəksən, özün görərsən,
Ədəbdir, ərkanlıdır, hörmətdir Çiçi.

Bülbül Haşım ilə burda eylər cəng,
Təbiəti gözəl, fəsillər rəng-rəng.
Qızları ceyrandır, oğlanlar pələng,
Azərbaycan üçün sərvətdir Çiçi.

¹ Çiçi – Quba rayonunda kənd

ÜRƏYİM ŞİKƏSTƏ İSTƏYİR, RASİM

(*Şamaxı rayonuun Məlhəm kəndində
yaşayan ustad Rasimə*)

Ya qismət, Məlhəmdə qonağın olum,
ÜRəyim “Şikəstə” istəyir, Rasim.
Sənətdə səninlə dostam, qardaşım,
ÜRəyim “Şikəstə” istəyir, Rasim.

Dindir bir “Şikəstə”, “Kərəmi” bizə,
Məclisə arəstə yayılsın məzə.
Yaşımız yetəndə səksənə, yüzə,
ÜRəyim “Şikəstə” istəyir, Rasim.

Ustadsan, hər şeyi görə biləsən,
Məclisi güldürüb, ellə güləsən.
Dünyaya etibar yoxdur, bilirsən,
ÜRəyim “Şikəstə” istəyir, Rasim.

Barmaq ilə nəfəs sehirdi səndə,
Aləm yaradırsan quru qəmişdə.
Qubalı Haşımam, son nəfəsdə də,
ÜRəyim şikəstə istəyir, Rasim,
ÜRəyim “Şikəstə” istəyir, Rasim.

AZIN AZ DƏRDİ VAR, ÇOXUN ÇOX DƏRDİ

Bu dünyada dərdi-sərsiz adam yox,
Azın az dərdi var, çoxun çox dərdi.
Vəzifə, var-dövlət ən ağır dərdi,
Bəy var dərdi çəkir, nökrə yox dərdi.

Bəxtəvərəm, dərdim yoxdur deyən yox,
Hər nəyimiz varsa, öyünməyək çox.
Borcum yoxdu deyib, insan, durma tox,
Can borcudu hamımıza haqq dərdi.

Haşımın dərdi var, baxmayın çağdı,
Allaha şükr etsin, neçə ki, sağdı.
Bizə çatan beş-üç metrə bez, ağdı,
Dünya xana, ipi gəldi-gedirdi.

ALLAH

Hər nəyimiz varsa, bizim deyildir,
Verən də Allahdı, alan da Allah.
Dünyaya qonaq tək biz insanları,
Verən də Allahdı, alan da Allah.

Dövlətin çoxaldı, yenə sevinmə,
Övladın çoxaldı, yenə sevinmə,
Şöhrətin ucaldı, yenə sevinmə,
Verən də Allahdı, alan da Allah.

Güclü oldun, çox güvənmə gücünə,
Şah da olsan, dünya almaz vecinə.
Olanından sabaha qalmaz heç nə,
Verən də Allahdı, alan da Allah.

Aşığı Haşım, beş günlükdür hər nə var,
Sabahına çatmaz, ya da ki, çatar.
Ömür nə qədərdir, nə bilmək olar,
Verən də Allahdı, alan da Allah.

USTADNAMƏ

Yazda yaşıl ota əyilməyənlər,
Qış olanda gəvən axtaracaqlar.
Çox and içənlərdi əsl yalançı,
And içdin, and basma, bu söz ki, haqdır.

Hər kəsə lazımdır səxavət, vəfa,
Kişi var, birtəhər saxlayır hava.
Hay-hayı gedənlər axtarır dəva,
Elələri odu keçmiş ocaqdır.

Razıdır özündən meşədə vələs,
Təqəti yoxlarda nə gəzir həvəs.
El-obaya xeyir verməyən bir kəs,
Soyuğu, istini nə qanacaqdır.

Göyə baxa-baxa səfərə çıxma,
Ayağının altına bax, çıxsan dama.
Aşiq Haşım, gözəllərə çox baxma,
Nə olsun ki, at da hörük qıracaq.

SAVABINA BAX

Eşqinə düşdüyüm dəli ceyranım,
Aşiqə verdiyin əzabına bax.
Axır göz yaşlarım dodaqlarıma,
Qismətin verdiyi şərabına bax.

Yolumun üstünə çıxardı gərdiş,
Yandırır-yaxmağı eyləyib vərdiş.
Baxışı atəşdi, kirpikləri şiş,
Ürəyimi yaxır, kababına bax.

Haşımə təsəli sevgi işığı,
Yetmişdə dönürük eniş aşağı.
Bir görüşə həsrət qoyub aşığı,
Deyir zəhmliyəm, savabına bax.

ÇEŞMƏ BAŞINDA

Cümə günü idi, çeşmə başında,
Gözəl gördüm, dilim lal oldu, neynim?!
Aşıqanə baxdım mah camalına,
Alma yanaqları al oldu, neynim?!

Hal-əhvalla bildim boşanıb ərdən,
Dodağını sıxdı dişiyə birdən.
Sərraf kimi seçdim gövhəri zərdən,
Əhvalım halbahal oldu, neyniyim?!

Baxdım həm uşağa, həm də özünə,
Mail oldum canlar alan gözünə.
Dedi ki, vurğunam aşiq sözünə,
Haşım bu ölmüşə qul oldu, neynim?!

YANDIRDI MƏNİ

Nə qədər dolandım başına sənin,
Ətrinin həsrəti yandırdı məni.
Razılıq vermədin qonağın olum,
Mənasız sözlərin söndürdü məni.

İstədiyin yerə gəldim, yetişdim,
Narahat eylədim, həvəsdən düşdüm.
Ad günündə telli sazla ötüşdüm,
Sənsə yola saldın candərdi məni.

Haşımın sözünü bildin əfsanə,
Bir şey qalmamışdı olsun pərvanə.
Yerli-yersiz yalanlarla bəhanə,
Nə yaxşı bu yoldan döndərdi məni.

TƏLƏBƏLİK İLLƏRİNDƏ QALIBDIR

Unuda bilmirəm mən o günləri,
Şirin bir mövzudur dillər əzbəri.
Məni gizli-gizli sevən bir pəri,
TələbəlİK illərində qalıbdır.

Döşəmə, tavanın naxışları da,
Gəncliyimin narın yağışları da,
Məni izləyənin baxışları da,
TələbəlİK illərində qalıbdır.

Xatirə tək cəmi qalıb yadımda,
Başqa idi alovum da, odum da.
Cürətım də, qüdrətım də, adım da,
TələbəlİK illərində qalıbdır.

Qubalı Haşımı qınamayın siz,
TələbəlİK qədər nə olar əziz.
İnci¹, xatirəyə dönən sevgimiz,
TələbəlİK illərində qalıbdır.

¹ İnci – İnci Şirvanlı (müğənni)

SİYƏZƏNLİ QIZ

Səni görən gündən dincliyim yoxdur,
Şəkərsən, şərbətsən, Siyəzənli qız.
Qışın şaxtasını, yay günəşini,
Görməmişən əlbət, Siyəzənli qız.

Vurulmuşam üzdə qara xalına,
Lalə hopub yanağının alına.
O qədər həssassan, dostun olana,
Verməyirsən zəhmət, Siyəzənli qız.

Gözlərini görsə, çarpılar ceyran,
Özün danıb, olar hüsnünə heyran,
Səninlə harada olsa da insan,
Bilməz nədi qüسسə, Siyəzənli qız.

Bağında, bağçanda yetişib nübar,
Qoy birini üzüm, olsun növbahar.
Haşımın qəlbində bir arzusu var,
Qoyma onu həsrət, Siyəzənli qız.

XAÇMAZLI QIZ

İnsaf yaxşı şeydi, insafın olsun,
Bu qədər eyləmə naz, Xaçmazlı qız.
Gəl çıxmaq seyrinə Azərbaycanın,
Gəlib güllü bahar, yaz, Xaçmazlı qız.

Nədənsə zəngimə gec cavab verdin,
İndi çəkirəm o zəngin dərdin.
Yandırılıb bağrımı külə döndərdin,
Basaraq sinəmə köz, Xaçmazlı qız.

Min tərifi yaraşır xətti-xalına,
Vurulmuşam yanağının alına.
Qəddi-qamətinə, gül camalına,
Qorxuram ki, dəyər göz, Xaçmazlı qız.

Güvənib gəncliyə, gəzmə havalı,
Haşımın yüz yerə gedir xəyalı.
Bir-birimizə olaq vəfalı,
Verək sədaqətlə söz, Xaçmazlı qız,
Əməl edək ona biz, Xaçmazlı qız.

ŞABRAN GÖZƏLİ

Bir özüm bilirəm, bir sən, bir Allah,
Nədir niyyətimiz, Şabran gözəli.
Əbədi bir yerdə olmaqdan ötrü,
Çatmaz qüdrətimiz, Şabran gözəli.

Vəsli vüsalına qaldım tamarzı,
Barı az eyləmə işvəni, nazı.
Açıb ağartmağa arzularımızı,
Çatmaz cürətimiz, Şabran gözəli.

Sən mənə, mən sənə qalmışığı həsrət,
Talenin qisməti beləymiş əlbət.
Telefonla söhbət, görüşümüz xəlvət,
Çoxdur möhnətimiz, Şabran gözəli.

Qubalı Haşımın bir arzusu var,
Qırxdan sonra sevgi davamlı olar.
Doğruluq, sədaqət, düzlük, etibar,
Olsun sərvətimiz, Şabran gözəli.

QALMADI, GETDİ

Mənim ürəyimə bir nazlı ceyran,
Girdi, amma orda qalmadı, getdi.
Yetəytdə idim vəsfinə onun,
Nədənsə qismətim olmadı, getdi.

Könlümün evini qoyub viranə,
Utancaqlığı etdi bəhanə.
Həqiqi sevgimi edib əfsanə,
Aşiqin qədrini bilmədi, getdi.

Zəngini düşündüm, gözlərim doldu,
Bu sevginin ömrü çox qısa oldu.
Haşım səyyad-ovçu, yol eyni oldu,
Taleyim üzümə gülmədi, getdi.

QIRXDAN SONRA GƏLƏN MƏHƏBBƏTƏ BAX

Eləsi zülümdür, beləsi ölüm,
Qırxdan sonra gələn məhəbbətə bax.
O sevgilim deyir, mənsə dəcəlim,
Qırxdan sonra gələn məhəbbətə bax.

Xatirəsi əziz olandır bunun,
Hər anı yaddaşda qalandır bunun,
İlk sevgi yanında yalandır bunun,
Qırxdan sonra gələn məhəbbətə bax.

Həyat yollarında sınağdan keçib,
Mən onu duymadan o məni seçib,
Mənmi tələsmişəm, omu gecikib,
Qırxdan sonra gələn məhəbbətə bax.

Sən demə, lap çoxdan tanıyır məni,
Gizli-gizli, tez-tez sınıyır məni,
Bilsə, tanış-biliş qınayar məni,
Qırxdan sonra gələn məhəbbətə bax.

Mən mahir bir ovçu, o ürkək turac,
Haşım, hünərin var, bu mövzudan qaç.
Yalnız telefona qalıbdır əlac,
Qırxdan sonra gələn məhəbbətə bax.

BİR BAX

Qadir mövlam, kimə deyim dərdimi,
Bu yaşda başıma gələnə bir bax.
Əvvəlcə ağladıb, sonra ovudub,
Gözümün yaşını silənə bir bax.

Nə yaxına gəlir, nə uzaqlaşır,
Xəyalım dalıyca dağları aşır.
Üzünü görəndə xəyalım çəşir,
Sazımı çəşdirən telinə bir bax.

Gecikmiş sevginin görünmür sonu,
Xınalı kəklik tək dəyişir donu.
Nə o mənim deyil, nə də mən onun,
Haşımı çəşdirən telinə bir bax.

09.09.2013

BU BULAĞIN BAŞINDA

Bu nazlı gözəllər nə qədər ki var,
Keşikçiyəm bu bulağın başında.
Gözüm gəzir bir hal əhli, vəfadar,
Keşikçiyəm bu bulağın başında.

Sevənlərin söhbətindən doymamış,
Gözəllərin qeybətindən doymamış,
Cavanların söhbətindən doymamış,
Keşikçiyəm bu bulağın başında.

Bu gözəllər mənə heç nə qiymayıb,
Yerişləri məndə taqət qoymayıb,
Nə qədər ki, hələ gözüm doymayıb,
Keşikçiyəm bu bulağın başında.

Haşımam, bulağa vardır sualım,
Suyunda itibdir huşum, kamalım.
Dünyadan köçsəm də, fikrim, xəyalım
Keşikçidi bu bulağın başında.

DİVANILƏR

İNDİ

Dil zikrdə, əl duada,
Üzöldü canım indi.
Yetişməyir bir kimsəyə,
Ahım, amanım indi.
Sazım yasda, səsim bənddə,
Qəmxanalar oylağım.
Xəstəxana toyxanamdır,
Dardı meydanım indi.

Gül balamı qəssab əli
Didim-didim doğradı.
Hamımızın gözü doldu,
Ürəyimiz ağrıdı.
Ahım çatdı ulduzlara,
Qara saçım ağardı.
Hamı dedi səbrin olsun,
Necə dayanım indi.

Dərd qəlbimi doğradıqca,
Gəzib cövlan eyelədim.
Ölüm gəldi, can üzöldü,
Amma ölə bilmədim.
Övliyalar şəninə mən,
Neçə qurban söylədim,
Niyə qəbula keçməyir,
Ya rəbb, qurbanım indi.

Ağ xələtli bacılardan,
Bir xoş xəbər almadım.

Dərdlər məni büryan etdi,
Qəm oduna qalandım.
Ya Allahım gözdən saldı,
Ya nədənsə aldandım.
Göz yaşım ilə cərgələndi,
Dərdi-əfqanımdı indi.

Gəl, ümidin yaradandan
Üzməginən, ay Haşım.
Bəxtin səndən üz döndərsə,
Küsməginən, ay Haşım.
Mətanətdən sən əlini,
Üzməginən, ay Haşım.
Qismətimi belə yazıb,
Qismət yazanımdı indi.

AY GÖZƏL

Səni gördüm, can üzüldü,
Qiyamətsən, ay gözəl.
Yaraşmaz ki, eyləyəsən
Şikayət sən, ay gözəl.
Səndən özgə kimim var ki,
Mənə ürəkdən yana,
Olmazmı ki, eyləyəsən
Mərhəmət sən, ay gözəl.

Daldalama qamətini,
İnsafın yoxdu sənin?
Gözlərinə qoy bir baxım,
Çox gözün toxdu sənin?
Hər kəlmə sözündə bal,
Dilindən axdı sənin.
Bilə bilməm kimlərəsə,
Məmləkətsən, ay gözəl?

Aşırıq Haşım bir yanıqdı,
Yanığı yandırmazlar.
Bilirsən ki, qonağınam,
Qonağı sındırmazlar.
İşarəni tez anladım,
Qananı qandırmazlar.
Salmaginən aralığa
Ədavət sən, ay gözəl.

BU QIZ

Sallanır min naz ilə,
Ya Rəbb, sultandı bu qız.
Bənzəri var qönçə gülə,
Bax, gülüstandı bu qız.
Yalvarıban tutdum dilə,
Bir kəlmə danışmadı,
Qaş oynatdı gülə-gülə,
Dərdə dərmandı bu qız.

Süzdürübən gözlərini,
Öldürür adamımı.
Oynadaraq qamətini,
Tez atır addımını.
Saxlayıb təravətini,
Əsdirir əndamını.
Bu səsindən ölü durar,
İnan, loğmandı bu qız.

Aşıq Haşım ov axtarsa,
Özü şikara dönər.
Görəndə gül çöhrəsini,
Səcdəyə gələr, enər.
Lal eyləsə aşiqini,
Qaş ilə, gözlə dindirər.
Daha səbrim tükənibdir,
Özgə cür əyandı bu qız.

MÜXƏMMƏSLƏR

NOVRUZ GƏLƏNDƏ

Məst olacaq bənövşələr,
Novruz gələndə, gələndə.
Pul-pul olacaq meşələr,
Novruz gələndə, gələndə.
Çaylarda sel salar haray,
Novruz gələndə, gələndə.
Bişirərlər halva, fətir,
Novruz gələndə, gələndə.
Şadlıq edər kənd, həm şəhər,
Novruz gələndə, gələndə.

Ürəklərdə arzu, dilək,
Hamı çıxacaq pişvaza.
Çərşənbədə tonqal çatıb,
Tüstü verərlər doqqaza.
Barışacaq küsülülər,
Süfrə açıb təzə-təzə.
Hamı bayram xonçasından,
Pay göndərər kimsəsizə.
Ürəklərə şadlıq qonar,
Novruz gələndə, gələndə.

Kəklik çıxıb daş üstünə,
Nəgmə səpər dağdan-dağa.
Turac açıb qanadların,
Başlar düzdə oynamağa.
Novruzgülü baş qaldırar,
Sığınıb ana torpağa.

Qızlar üzük salar tasa,
Halva deyərlər sadağa.
İlk tum səpərlər torpağa,
Novruz gələndə, gələndə.

Axır çərşənbə gecəsi,
Hərəyə bir şam alışar.
Qazan asılar bu gecə,
Ruzi, qismət halallaşar.
Qapıları döyər bahar,
Hər evdə min arzu yaşar.
Təndir yandırır analar,
Bağ-bağata nəğmə qoşar.
Qızlar gözlə elçilənər,
Novruz gələndə, gələndə.

Əkin, bolluq nəğmələri,
Bizi yuxudan oyadar.
Haray düşər kəndimizə,
Hamı səmənindən dadar.
Çıxmaz cavan yaddaşlardan,
Nəsihət qəlblərə yatar.
Payız köçən qaranquşlar,
Xoş müjdələrlə qayıdar.
Haşım yeni mahnı qoşar,
Novruz gələndə, gələndə.

KÜRDƏMİCƏ¹

Uşaqlıqda qəza vurdu,
Düşdü yolum Kürdəmicə.
Bağlandı dostla, tanışla,
Sağım, solum Kürdəmicə.
İstər daim nəğmə çala,
Sazlı qolum Kürdəmicə.
Ya rəbb, dönəm təranəyə,
Axıb dolam Kürdəmicə.
Mənə anadan əzizdir,
Qurban olum Kürdəmicə.

Cənnətali, Xubiyarı
Daim oldu mənə hayan.
Rəhmə, Qələm, Əminəsi,
Ana qədər candan yanan.
Sadullası, Əlmirzəsi
Güldü üzümə mehriban.
Bir sinifdə oxuyardıq,
Mən, Zəkixan, Abdul, Qurban.
Onlar qoy bir muğam desin,
Mən saz çalım Kürdəmicə.

Torpağından ruzi axır,
Bərəkəti aşıb-daşır.
Qonaqkəndi, Əhmədlisi,
Hacılı ilə yarışır.
Cavanları məclislədə,
Ulduzlar kimi sayrışır.
Burda ellər xeyrə, şərə
Sidiq üreklə qarışır.
Haşım istər ölənədək,
Sadiq qalım Kürdəmicə.

¹ Şamaxı rayonunda kənd

DEYİŞMƏLƏR

USTAD³

Dədə Şəmşirə

Neyləyim ki, sənə tanış deyiləm,
Qəlbimdə yaşayır hörmətin, ustad.
Mən hələ cavanam, bağışla məni,
Bilmirəm nəzminin qiymətin, ustad.

Hər yazdığımız qoşma, gəraylı,
Kəsərdə itidir, üzdən həyalı.
Sən dağlar oğlusan, elin səfalı,
Bunu təsdiq edir qüdrətin, ustad.

Sənin hər yazdığın şeiri, sözü mən,
Yüz yol oxuyuram inanın, bəzən.
Bir sözlə, mayakı, sərkərdəsisən,
Aşıqlıq adlanan xilqətin, ustad.

O gün ki tutubdur mizrab, saz əlim,
Şəmşiri özümə bildim müəllim.
Sizə layiqdirmi şeirim, nə bilim?
Dumanlı zirvədir şöhrətin, ustad.

Saz-sözlü sənətin sızsız hakimi,
Belə deyər dindirsəniz hər kimi.
Sizdən uzaqlarda bir övlad kimi,
Aşıq Haşım çəkir həsrətin, ustad.

³ 12.11.1976-cı ildə aşıq Şəmşirə bir məktub yazdım

HAŞIM⁴

Ürəyin istəsə, yüz dağ aşarsan,
Deyil cavanlıqda bu, çətin, Haşım.
Arayarsan, axtardığın taparsan,
Əgər doğru olsa niyyətin, Haşım.

Haşım heyinəndi, Sakit satinən,
Bu ismi yazan var beş hüfratınan.
Yetiş arzu-kama xoş baratınan,
Olsun bu hədiyyə qismətin, Haşım.

Dağlar cənnət olur yazınan yayda,
Gəlib görməmişən, hayıf, nə fayda.
Behiştə görərsən gəlsən bir mayda,
Çox olar işrətin, ləzzətin, Haşım.

Şairin kəlamına yetirdim nəzər,
İmlası, inşası mirvari, həm zər.
Nəzmən Mahmud oğlu Sakitə bənzər,
Sahibisən layiq ismətin, Haşım.

Mənə aydın oldu meylin, fikirin,
Məddi-mənasını düşündüm dərin.
Düşüncəsi, duyğusu var Şəmşirin,
Mənimlə çox olar ülfətin, Haşım.

02.12.1976

⁴ 02.12.1976-cı ildə Dədə Şəmşirdən belə bir cavab aldım: Hörmətli oğlum Haşım, məktubunu alıb çox şad oldum. Məni görmədən mənə qarşı məhəbbət bəsləməyinə görə sənə dərindən minnətdaram. Sənin hərəkətin və nəzmin, mənim bir şagirdim var idi, ləzgi Mahmudun oğlu Sakit Qurbanov adlı, onun nəzminə oxşayır. Qabiliyyətli, məzmunlu işləmişən. Sağlıq olsun, Bakıya gəlsəm, zəng edərəm, gələrsən, görüşərik.

AŞIQ BARAT ƏHMƏDOĞLU İLƏ HAŞIM QUBALININ DEYİŞMƏSİ

Aşiq Barat:

Səndən bir neçə söz soruşum, Haşım,
Yaxşı düşün, yaxşı fikirləş danış.
Atasız, anasız kimlər yaranmış,
Yaxşı düşün, yaxşı fikirləş danış.

Haşım:

Adəm, Həvvə, Saleh, İsmayıl, Musa,
Atasız, anasız bir də yarasa.
İzin, ver mizrabım toxunsun saza,
Dərin düşünməmiş dinən deyiləm.

Aşiq Barat:

Nə yerdə qırıldı Firon ləşkəri?
Haradır, Günəşdən qurudu yeri?
Kimlər qovlayırdı onda kimləri?
Yaxşı düşün, yaxşı fikirləş danış.

Haşım:

Dənizdə qırıldı Firon ləşkəri,
Dənizin dibinin qurudu yeri.
Musanı qovurdu Firon ləşkəri,
Dərin düşünməmiş dinən deyiləm.

Aşiq Barat:

Diri peyğəmbərlər kimlədir, söylə?
Onlar haradadır, isnad ver elə?
Bissimillah deyib, gələndə dilə,
Yaxşı düşün, yaxşı fikirləş danış.

Haşım:

İdris, İsa, Xızır, İlyas diridir,
İkisi yerdə, İdris, İsa göydədir.
Bissimillah hər qədəmdə dildədir,
Dərin düşünməmiş dinən deyiləm.

Aşiq Barat:

Kimlər sahibidir bu kainatın?
Nədəndir şöləsi gözəl həyatın?
Budur məsləhəti aşiq Baratın,
Yaxşı düşün, yaxşı fikirləş danış.

Haşım:

Allah sahibidir bu kainatın,
Günəş, Ay şöləsi gözəl həyatın.
Haşımam, şəyirdi aşiq Baratın,
Yaxşı düşünməmiş dinən deyiləm.

UTUQLU DADAŞ ƏMİ İLƏ DEYİŞMƏ

Dadaş əmi:

Hərdən bizi yada sal, gəl,
Yolüstü olmasın, aşıq.
Hərdən telli sazın çal, gəl,
Yolüstü olmasın, aşıq.

Aşiq Haşım:

El dolanıb, məclis gəzən,
Yolüstü olmaz, ay əmi.
Böyüklərə mehman olmaq,
Yolüstü olmaz, ay əmi.

Dadaş əmi:

El söyləyir sənə aşıq,
Xalqımıza ol yaraşiq.
Bu saf hörmət, bu qardaşlıq,
Yolüstü olmasın, aşıq.

Aşiq Haşım:

Düz adamın düz niyyəti,
Hər insanın öz niyyəti,
Aşığın eşqi, hörməti,
Yolüstü olmaz, ay əmi.

Dadaş əmi:

Etibardır mərdə bəzək,
Saf əməllər açar çiçək.
Kəsdiyimiz bu duz-çörək,
Yolüstü olmasın, aşıq.

Aşiq Haşım:

Asan deyil çörək kəsmək,
Mərd mərd ilə kəssin gərək.
Hər nemətdən başdır çörək,
Yolüstü olmaz, ay əmi.

Dadaş əmi:

Kişilikdir arxa durmaq,
Əhd-ilqar olmaz qırmaq.
Bizdə, sizdə məclis qurmaq,
Yolüstü olmasın, aşiq.

Aşiq Haşım:

Nə yaraşiq ucuz bezdə,
Birdi geysən gec də, tez də.
Tamada ol sizdə, bizdə,
Yolüstü olmaz, ay əmi.

Dadaş əmi:

Utuq xalqı sevir qonaq,
Mərd yolunda tutar çıraq.
Mən Dadaşa qonaq olmaq,
Yolüstü olmasın, aşiq.

Aşiq Haşım:

Haşım vurğun saf niyyətə,
Utuqdakı bu hörmətə.
Dost köməyim hekayətə,
Yolüstü olmaz, ay əmi.

AŞIQ HAŞIM QUBALI İLƏ AŞIQ MƏHƏMMƏD ŞİRVANLININ DEYİŞMƏSİ

Aşiq Haşım:

Dərin mənə, xoş kəlamət istəyən,
Xaladardan aşıb Xaltana gəlsin.
Ağzımdan od çıxar, şam olar sözlər,
Bu oda, alova pərvanə gəlsin.

Aşiq Məhəmməd:

Ağsu mənim elim, Şirvan oylağım,
Sənət xiridarı Şirvana gəlsin.
Dan yeri sökülər bayatı üstə,
Kimdir qiymət verən dastana, gəlsin.

Aşiq Haşım:

Alt-üst mizrab vuraq, dilə gəlsin saz,
İlham pəriləri eyləsin pərvaz.
Aşıqlar məclisi şeirsiz olmaz,
İstər Hafiz, istər divanə gəlsin.

Aşiq Məhəmməd:

Uşaqlıqdan mən bu sazı çalmışam,
Sazla sirdaş olub, yaşa dolmuşam.
Allahdan güc alıb, ustad olmuşam,
Kimin hörməti var Qurana, gəlsin.

Aşiq Haşım:

Haşım sənət tapmış sizin torpaqda,
Haqdan qəndil gərək yanan çıraqda,
Gəl bir məclis quraq “Soyuqbulaq”da,
Yaylaqlar gül açsın, çöl cana gəlsin.

Aşiq Məhəmməd:

Ay qardaş, sözlərin kəsərli almaz,
Bizim önümüzdə tab edən olmaz.
Aşiq Məhəmədlə yetən bacarmaz,
Kimin hünəri var, meydana gəlsin.

AŞIQ HAŞIM VƏ USTAD ZEYBULLA

Aşiq Haşımın təzə-təzə toylara çıxan vaxtı idi. El aşığı ustad Aşiq Zeybulla bunu eşitmişdi. Çox istəyirdi ki, aşiq Haşımla bir məclisə düşsün, onun qabında nə olduğunu yoxlasın. Allah bir gün qismət edir. Aşiq Haşımı Siyəzən şəhərinə toya dəvət edirlər. Aşiq Zeybulla da toya gələnlərin arasında əyləşibmiş. Aşiq Haşım belə məclislərdə ədəb-ərkan gözləyəndir. O, məclisə gələn kimi ustadla görüşür. Sazını ona uzadıb deyir:

– Ustad, əvvəl siz başlayın. Sonra icazənilə mən məclisi apararam. Aşiq Zeybulla Aşiq Haşımın sazını almır. Deyir ki, ədəbinə görə çox sağ ol. Baxım görüm qabında nə var. Odur ki, onların arasında belə bir deyişmə olur:

Aşiq Zeybulla:

Səndən xəbər alım, ay Aşiq Haşım,
Hansı peyğəmbərlər ölüb-dirilmiş?
Davud peyğəmbərin hansı oğluna,
Malı-mülkü, təxti qismət verilmiş?

Aşiq Haşım:

Ustad, dinlə, Yunis, Cərcis, Üzeyir,
Əvvəl ölmüş, sonra yenə dirilmiş.
Davud peyğəmbərin olmuş on oğlu,
Mal-mülk, təxti Süleymana verilmiş.

Aşiq Zeybulla:

Göyə çıxıb enmiş neçə peyğəmbər?
Adlarını söylə, verginən xəbər.
Nə vaxtı yaranıb dünya sərbəsər?
Söylə, Lütya balıq nədən yaranmış?

Aşiq Haşım:

Adəm, İdris, İsa, Harun, Məhəmməd,
Göylərə çıxaraq eniblər xəlvət.
Dünya altı günə qərar nəhayət,
Kamalı qüdrətdən Lütya yaranmış.

Aşiq Zeybulla:

Nədən yaratmışdır Allah cənnəti?
Cənnətlərin sayı söylə, neçədi?
Bilirsənsə, de Mələkil-Mövt kimdi?
Bilirsənmi, insandan nə alanmış?

Aşiq Haşım:

Nurdan yaratmışdır Allah cənnəti,
Sayına qalanda, sayı səkkizdi.
Mələkil-Mövt bir nurlu fəriştədi,
Adı Əzraildi, o, can alanmış.

Aşiq Zeybulla:

Zeybullaya söylə, de nədir mizan?
Bəs ölçəni kimdir, kimlərdir yazan?
Kimdir ki, bunları bilir çox asan?
Bilmədiyi, söylə, harda qalanmış?

Aşiq Haşım:

Günah ilə savab ölçəndi mizan,
Mikayıl ölçəni, həm də ki, yazan,
Mən cavan Haşımam, bilirəm asan,
Bilmədiyim hələ öndə qalanmış.

*Aşiq Zeybulla sazını kənara qoyub Aşiq Haşımın üzündən öpüb deyir:
– Bərəkallah, oğul. Halal olsun sənə. Sən ki, cavanlığınla mənim
suallarımın belə cavab verdin, sənə zaval yoxdur. Bu ellərin aşığı elə
sənsən.*

*Beləliklə, Aşiq Haşım bir ustad xeyir-duası da alır. Bismillahir-
rəhmanir-rəhim deyib, məclisini aparır.*

**USTAD XANƏNDƏ AĞAKƏRİM NAFİZLƏ
QUBALI AŞIQ HAŞIMIN DEYİŞMƏSİ**

Ağakərim Nafiz:

Səndən xəbər alım, ellər aşığı,
“Beytül-məğmur” nədir, nədən xəlq olub?
İndi haradadır, yerini göstər,
Bilməyən kəslərin gözləri dolub.

Aşiq Haşım:

Al, cavabın verim, Şirvanlı oğlu,
“Beytül-məğmur” evdir dördüncü qatda.
Nədən xəlq olduğun sorursan əgər,
Tamam bünövrəsi qızıl, yaqutda.

Ağakərim Nafiz:

De, neçə cənnət var qoca dünyada?
Nədən yaranmışdır, baş əy bu ada.
Göylər neçə qatdır, salginən yada?
Çoxları sözümdən lali-mat qalıb.

Aşiq Haşım:

Səkkiz cənnət vardır, verirəm xəbər,
Nurdan yaranmışdır tamam sərbəsər.
Yeddi qat yaranmış o uca göylər,
Cavabın eylədim boynumdan əda.

Ağakərim Nafiz:

De, nədir Sur, onun neçə şaxı var?
Sahibindən bizi eylə xəbərdar.
Onun uzunluğu nə qədər olar?
Hesabı-vədədə onu kim çalıb?

Aşiq Haşım:

Sur qiyamətçüdür, yeddi şaxı var,
İsrafil peyğəmbər ona sahibdir.
Min illik yol qədər uzunluğu var,
Onu bilə bilməz hər yetən, heyhat.

Ağakərim Nafiz:

*Dünyaya gəlibdir neçə peyğəmbər?
Neçə kitab gəlmiş, verginən xəbər?
Neçədir onlarda de, səhifələr,
Bilsən, niyyətinə olginən talıb.*

Aşiq Haşım:

*Yüz iyirmi dörd min gəlmiş peyğəmbər,
“Tövrat”, “Zəbur”, “İncil”, “Quran”ı almış.
Hərəsində yüz on səhifə olmuş,
Doğru danışana Haqq versin barat.*

Ağakərim Nafiz:

*Hansı peyğəmbərlər almışdır kitab?
Bilirsənsə, aydın verginən cavab.
Hələ sözüüm çoxdur, eyləginən tab,
Cəngimdən çoxları saç-birçək yolub.*

Aşiq Haşım:

*İdris, Şit, İbrahim, bir də ki, Musa,
Həzrəti Məhəmməd, ol ulu İsa,
Bir də ki, Davuda, batmaram yasa,
De gəlsin bildiyin, cavabına çat.*

Ağakərim Nafiz:

*Atasız-anasız xəlq olmuş kimlər?
Nafizə bu haqda verginən xəbər.
Aşiq qardaş, bilənlərdir bəxtəvər,
Saçlarında illər ağ cığır salıb.*

Aşiq Haşım:

*Əvvəl Adəm, Həvva yarandı belə,
Salehin dəvəsi daşdandır elə.
İsmayıl qurbanı yarasa belə,
Musanın əsası sonda istinad.*

10.05.1993

KİTABIN İÇİNDƏKİLƏR

Məhərrəm Qasımlı. Qubanın dağ ürəkli aşığı.....3

ELM VƏ SƏNƏT ADAMLARI ƏŞİQ HAŞİM QUBALI HAQQINDA

Elxan Məmmədli. Aşiq Haşım həm də saz şairidir.....	5
Musa Nəbioğlu. Gənclik təravətini qoruyub saxlayan aşiq.....	6
Seyfəddin Qəniyev. Aşiq Haşım dərin məlumata malik ustad sənətkardır.....	8
Tariyel Qəni. Ustad sənətkar aşiq Haşımın yaradıcılığı.....	10
SƏNƏT DOSTLARININ ÜRƏK SÖZLƏRİ	15

ƏŞİQ HAŞİMİN POETİK YARADICILIĞINDAN SEÇMƏLƏR

Bayatılar	17
Gəraylılar	
Dünya, bizi aldatma sən.....	20
Mən cır tatam.....	21
Dünya	22
Bir sözüm var, ayaq saxla.....	23
Gedərəm	24
Gözlərin	25
Bu yaşda sevgi.....	26
Vaxtsız sevgi	27
Can qoymadı.....	28
Dağ var	29
İstisuda bir qız gördüm.....	30

Çəkdi.....	31
Qubalı qız	32
Yadda qalanımsan	33

Qoşmalar

Daha soruşma	35
Hayıf.....	36
Babadağlı.....	37
Dağlar	38
Novruz bayramı	39
Ay Elxan.....	40
Dünyada.....	41
İndi.....	42
Yalandır	43
Dənə dən.....	44
Səni	45
Bu dünya.....	46
Görmədim.....	47
De görüm	48
Şirvanım	49
Şirvan üstədi	50
Şirvanda axtar	51
Şirvan aşığının sənət dünyası	52
A Şamil.....	54
Allah şükürlər	55
Ata	56
Aşiq Rəfiqə Göyçəliyə.....	57
Xaltana gəl.....	58
Çiçi	59
Ürəyim şikəstə istəyir, Rasim.....	60
Azın az dərdi var, çoxun çox dərdi.....	61
Allah	62
Ustadnamə	63
Səvabına bax.....	64
Çeşmə başında	65
Yandırdı məni.....	66

Tələbəlik illərində qalıbdır	67
Siyəzənli qız	68
Xaçmazlı qız	69
Şabran gözəli	70
Qalmadı getdi	71
Qırıxdan sonra gələn məhəbbətə bax.....	72
Bir bax	73
Bu bulağın başında	74

Divanilər

İndi.....	75
Gözəl.....	77
Bu qız.....	78

Müxəmməslər

Novruz gələndə.....	79
Kürdəmicə	81

Deyişmələr

Ustad	82
Haşım.....	83
Aşıq Barat Əhməd oğlu ilə Aşıq Haşımın deyişməsi	84
Utuqlu Dadaş əmi ilə deyişmə	86
Aşıq Haşım Qubalı və Aşıq Məhəmməd Şirvanlının deyişməsi	88
Haşım və Ustad Zeybulla	89
Ustad xanəndə Ağakərim Nafizlə Qubalı Aşıq Haşımın deyişməsi	91

«Elm və təhsil» nəşriyyatının direktoru:
professor Nadir MƏMMƏDLİ

Dizayn: Zahid Məmmədov
Texniki redaktor: Tünzalə Vahabova

Çapa imzalanmış 28.11.2016.
Şərti çap vərəqi 6. **Sifariş № 560.**
Kağız formatı 60x84 1/16. Tiraj 500.

Kitab “Elm və təhsil” nəşriyyat-poliqrafiya müəssisəsində
hazır diapozitivlərdən çap olunmuşdur.

E-mail: nurlan1959@gmail.com

Tel: 050 345-36-52

Ünvan: Bakı, İçərişəhər, 3-cü Maqomayev döngəsi 8/4.